

— R ý m a ř o v s k ý —

horizont

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 18/2011

vyšlo 7. 10. 2011

cena 15 Kč

Vyrostou v podhůří Jeseníků několik desítek větrných elektráren?

Od 13. 10. vystavuje v Galerii Octopus Luděk Adámek

Foto: Bohumil Švéda

ročník XIII.

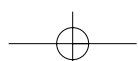
Svatomichaelská pouť uctila jubileum ThDr. Františka Vaňáka

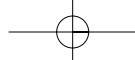

Město Břidličná hostilo mistrovství ČR v biatlonu

Motoristické podniky se těší velké divácké oblibě

Pár slov... o čase

Čas je myšlenkou nebo mírou, ne skutečnou věcí.

Antifon z Rhamnuntu

Čas proudí z budoucnosti, která ještě neexistuje, přes přítomnost, která nemá trvání, do minulosti, jež přestala existovat.

Svatý Augustin

Čas si vymysleli lidé, aby věděli, od kdy do kdy a co za to.

Jan Werich

Existuje tisíc způsobů, jak zabít čas, ale žádný, jak ho vzkřísit.

Albert Einstein

S láskou ubývá čas, s časem ubývá lásky. *Božena Němcová*
Zestárneme příliš rychle a zmoudříme příliš pozdě.

švédské přísloví

... a mohli bychom pokračovat takřka do nekonečna. Pojem

„čas“ má - kromě toho základního - v běžném životě mnoho významů. Věta „Nemám čas“ neznamená, že nevím, kolik je hodin, říká spíše, že se mi něco nevejde do rozvrhu. „Čas jsou peníze“ připomíná, že s časem máme dobře hospodařit. Jsou tu ale i další významy - doba, lhůta, časový termín, interval, okolnosti, počasi nebo povětrnost, gramatická kategorie. Čas není jen něco, co probíhá někde mimo nás, ale co vnímáme a prožíváme my sami - je to náš čas.

„Kde je ten čas, co tady byl?“ ptávala se moje maminka. Přece odněkud přišel, byl tady, reálně, a není. Odpověď ale také není. Trojrozměrnost prostoru, ve kterém žijeme, je hmatatelná, pro

prostor máme smyslové orgány. A všechno to, co vidíme a můžeme ohmatat, změřit, existuje v čase, pro jehož vnímání však nemáme žádný smyslový orgán. Poznání času je pouze nepřímé prostřednictvím pohybu hmoty, její změny; bez projevu pohybu hmoty čas jako fyzikální veličina ztrácí smysl. Projevy pohybu hmoty (změn) umíme měřit, ale co je samotný čas, vlastně nevíme, přestože v našem bytí hraje tak důležitou roli.

Co je to tedy čas? Základní význam lakonicky vyjádřil geniální Albert Einstein: „Čas je to, co vidíme na hodinkách.“ Toto dnes nejběžnější pojetí pochází od Aristotela: „Čas je počítaný pohyb vzhledem k 'před' a 'po'.“ Pohybem se zde rozumí pravidelné střídání dne a noci, léta a zimy, zdánlivý pohyb Slunce po obloze, a čas je nejspíše číslo, počet. Rozlišujeme minulost, přítomnost a budoucnost. Isaac Newton odlišil „relativní, zdánlivý a obecný čas“ běžného života od „absolutního času“ jako pevně dané a na obsahu nezávislé souřadnice vesmíru, tak jak jej nahlíží sám Bůh. V díle Principia předpokládá, že čas je nezávislý na věcech, událostech a okolnostech. Kdyby tedy všechna hmota z vesmíru zmizela, tento stav by neovlivnil ani absolutní čas, ani absolutní prostor.

Všechno má svůj čas, zapsal Šalomoun do knihy Kazatel před třemi tisíci roky. Hluboký fyzikální smysl v této dávné moudrosti objevila teorie relativity před sto lety. Absolutní čas, o němž mluvil Isaac Newton, neexistuje. Teorie relativity ukázala, že čas věcí záleží na jejich pohybu (to podle speciální teorie) a na jejich umístění v gravitačním poli (podle obecné teorie). Teorie relativity přinesla převratný názor na čas i prostor, jež nejsou nezávislé, ale intimně propojené části čtyřrozměrného časoprostoru. Ve vesmíru není jednotný absolutní čas, stejný všude a pro všechna tělesa a věci, ale každá věc má svůj vlastní čas. Na objektu v pohybu běží čas pomaleji než náš vlastní čas. Podle obecné teorie relativity nejen pohyb, ale také gravitace zpomaluje čas.

Kdy vznikl čas, složka časoprostoru? Odpověď dala astronomie - čtyřrozměrný časoprostor vznikl

současně s hmotou a zářením před třinácti miliardami let. Mnozí z těch, kdo věří na božský princip vesmíru a našeho světa, však jsou přesvědčeni, že čas existoval i před velkým třeskem, protože i tento jev nastal z vůle boží, tedy Bůh a „jeho“ čas zde byli už předtím.

V našem reálném světě je čas jednou ze základních fyzikálních veličin, již se měří vzdálenost mezi událostmi. Pravidelně se opakující události a objekty se zjevně pravidelným pohybem dlouho sloužily jako standardy pro jednotky času - mezi takové očividně pravidelné jevy patří pohyb Slunce po obloze, fáze Měsíce a kmit kyvadla. Čas se tedy měří počítáním (pravidelných) pohybů, a to tradičně na dvou úrovních: pro delší intervaly počítáním roků, měsíců a dnů v kalendáři, pro kratší intervaly počítáním rychlejších pravidelných jevů na hodinách. Pro určování denní doby a pro měření kratších intervalů se využíval (zdánlivý) denní pohyb Slunce, měřený délkou stínu, později slunečními hodinami. K měření času se používaly i vodní hodiny, od středověku přesypací a mechanické hodiny, roku 1657 sestavil holandský fyzik Christiaan Huygens první kyvadlové hodiny. Nejrozšířenější jsou dnes hodiny s elektrickým pohonem a piezoelektrickým či křemenným oscilátorem, nejpřesnější jsou atomové hodiny, využívající vlastní frekvence pravidelných kmitů při stavovém přechodu atomu cesia.

Základní jednotkou času je v soustavě SI sekunda (s), která má svůj původ v rozpočítávání časů pozorovatelných pravidelných pohybů v naší sluneční soustavě. Dnes je převedena do atomárního světa a definována jako doba trvání 192 631 770 period záření, odpovídající „přechodu mezi dvěma hladinami velmi jemné struktury základního stavu atomu cesia 133“. To je pro nás, laiky, kteří si vystačíme s pohledem na hodinky s vteřinovou ručičkou nebo vyslovením čísla „jednadvacet“, opravdu „jasná a přesvědčivá“ definice. (Jakž takž jsem dovedl přijmout definici metru jako délku jedné desetimilióntiny kvadrantu zemského; jako kluk jsem se marně snažil představit si, jak to asi rozměřova-

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

Zastupitelé jednali o prvním návrhu rozpočtu města na rok 2012 str. 3

Slovo krajského zastupitele str. 4

Jedna paní povídala

Proč svítíme ve dne, a večer nikoliv? str. 4

Česko bude zavírat dětské domovy, bude mezi nimi Dětský domov v Janovicích? str. 5

Dálkový výslech

Bleskové rozhovory na dálku - s Alenou Jurášovou str. 6

Školství

Aktuální nabídka kurzů Gymnázia Rýmařov str. 7

Zdravotnictví

Pilatesova metoda v Podhorské nemocnici str. 7

Užitečná informace

„Nákupy“ seniorů, aneb Podvod v mezích zákona str. 7

Kdo byl kdo

Evropská kapacita v očním lékařství Reinhard Friede a jeho syn str. 8

Moravskoslezský kraj informuje

V podhůří Jeseníků mohou vyrůst desítky větrníků str. 10

Jazzclub

Začátek podzimu patřil „hudbě bez hranic“ str. 12

Městské muzeum

Pozvánka na novou výstavu Ludka Adámka str. 14

Galerie Pranýř zve na výstavu fotografií o Mongolsku str. 14

Organizace a spolky

Svatomichaelská pouť uctila jubileum

ThDr. Františka Vaňáka str. 16

Pozvánka na koncert pro Kouzelnou buřinku str. 16

Z okolních obcí a měst

„Izba starej mamy“ je slibný začátek obecního muzea v Lomnici str. 18

Naše listárna

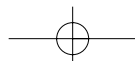
Slovo „revitalizace“ str. 20

Sport

Motoristické akce lákají čím dál víc příznivců str. 22

Pozvánka na 2. disciplínu Rýmařovského desetiboje str. 23

Rozhovor s motokrosařem Markem Dřevem str. 23

li, v případě sekundy to předem vzdávám.)

Je skutečností, že pro každý svým způsobem uzavřený systém ubíhá čas relativně nezávisle na čase jiných systémů. Například pro jednotlivé společnosti a civilizace na Zemi, ale i pro jednotlivé orgány lidského těla, pro každou buňku a samozřejmě i pro jednotlivé bytosti. Měření biologických, psychologických či historických procesů obvyklými časovými jednotkami proto nemusí odpovídat skutečnému časovému průběhu. Objevily se tak pokusy zavést biologický čas, které původně vycházely z empirického poznatku, že např. stáří jedince udané v letech nevystihuje plně jeho skutečné biologické opotřebení. Největším problémem je otázka kritéria biologického času. V rámci biologických procesů se nenachází takový, který by se pravidelně opakoval v neproměnné délce a mohl posloužit jako měřítko ostatním biologickým pochodům a změnám. U desetiletého dítěte

probíhá hojení 5x rychleji než u člověka šedesátiletého. Děťství je na množství událostí mnohem bohatší (za daný časový interval stihne organismus vykonat větší množství fyziologické práce než ve stáří), a je tedy z hlediska času biologického delší než stáří. Toto srovnání se zkomplikuje, budeme-li uvažovat i čas psychologický, který je již svou podstatou mnohem subjektivnější, vychází z toho, jak vnímáme procesy a děje ve svém okolí, a jeho tempo je závislé na intenzitě jejich prožívání. Proto i různě staří lidé hodnotí tempo času vlastního bytí různě. Dětem se zdá, že jejich nedospělý věk trvá věčně, staří naopak vzpomínají, jak rychle to uteklo. Všichni asi máme zkušenosti s nesnesitelně se vleklou časem (při čekání, potížích) a na druhé straně s bleskovým uplynutím některých časových úseků, zejména těch šťastných.

Pro naši současnou společnost je zajímavé sledovat podstatně odlišné vnímání času tzv. domoro-

dými kulturami. Některé indiánské kmeny, které žijí v jihoamerické Amazonii stejně jako před stovkami let, nemají vůbec abstraktní pojem o čase. Jazyk Amondawovů prý ani něco takového jako čas nezná. Indiáni čas nevnímají; neví, kolik jim je let, to je pro ně ostatně podružné, sledují ale roční období. Hodně o tom ví etnolog Mnislav Zelený, který žil mezi amazonskými indiány delší dobu: „Amondawové odlišují pouze jednotlivé události, neseřazené v 'proudu času'. Amondawové vůbec nepracují, a tak dle zásad, že jazyk kopíruje hodnoty, ani neznají slovo práce. Mají činnosti nutné k přežití, nemají však potřebu počítat, nemají hodiny, měsíce ani roky,“ říká Zelený. „Jejich pojem času je jakýsi kosmický čas veškerého dění na Zemi a pohybu na nebi. Mají období mýtické, tedy to dávne, a dnešní.“ Do života amazonských indiánů však čím dál víc zasahuje civilizace, která spolu s jinými ne-

duhy zavádí i počítání času.

My se už měření času nikdy nezabavíme, spíše naopak, stále více nás svazuje a zotročuje. A o jaké „časy“ se už dnes jedná, ukazuje poslední případ, který rozhýbal vědecký svět. Podle současného vědeckého poznání, prezentovaného Einsteinovou teorií relativity, nejvyšší rychlost, kterou lze přenášet jakoukoli formu informace, je rychlost světla (ve vakuu), jež činí 299 792 458 metrů za sekundu. Hmotná tělesa této rychlosti nemohou vůbec dosáhnout. Před pár dny byla zveřejněna informace vědců z CERNu (Evropská laboratoř pro fyziku částic), že při experimentu OPERA byla naměřena nadsvětelná rychlost neutrin (subatomárních částic o dosud neznámé hmotnosti), a to asi o 7,5 km za sekundu. Naměřený časový rozdíl přitom představoval pouhých 60 nanosekund, tedy 60 miliardtin sekundy ($1 \text{ s} = 10^9 \text{ ns}$)!!!

Tak to už je opravdu načase povídat o čase ukončit. *M. Marek*

Aktuálně z města

Zastupitelé jednali o prvním návrhu rozpočtu města na rok 2012

Ve čtvrtek 22. září se v sále SVČ na Divadelní ulici konalo 7. řádné zasedání Zastupitelstva města Rýmařova. Hlavními projednávanými body byly zpráva o hospo-

daření města k 31. srpnu 2011, rozpočtová opatření, dále aktualizace cen a pravidel pro prodej nemovitostí, výše nájemného z pozemků a nebytových prostor města.

Převážnou většinu přijatých usnesení tvořily majetkové záležitosti týkající se zaměření či vlastního prodeje pozemků nebo jejich částí.

Návrh rozpočtu města na rok 2012 s výhledem na roky 2013-2014

Zastupitelé města se na svém zasedání 22. září seznámili s prvním návrhem rozpočtu města na příští rok. Návrh lze charakterizovat takto - je podřízen finančním potřebám současně nejdůležitější stavby města - rekonstrukce Střediska volného času. Jde o stavbu finančně velmi náročnou. Svým objemem jde po výstavbě kanalizace v roce 2003 o největší investici města v porevolučním období. Celkové náklady stavby jsou 67 mil. Kč, z toho spoluúčást města je 28 mil. Kč, rozložená do let 2011-2013. Návrh rozpočtu je proto velmi úsporný a nedovoluje uspokojit všechny výdaje v potřebné výši - především opravy komunikací. V návrhu jsou zpracovány dopady sociální reformy v podobě redukce pracovníků sociálního odboru a výplaty sociálních dávek. Část zaměstnanců městského úřadu totiž přejde spolu s kompetencemi a výplatou sociálních dávek na nově rozši-

řovaný úřad práce.

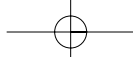
Příjmové i výdajové položky návrhu jsou v souladu s časovými řadami nebo předpokládaným vývojem. Nejsou v něm ještě plně kvantifikovány a zpracovány všechny dopady daňové reformy - změny sazby DPH, sociální odvody atd. (Příslušné zákony ještě nejsou schváleny.) Návrh obsahuje dvě nové investice - vybudování divadelního sálu a kinosálu Střediska volného času, včetně předpokládané dotace z programu Leader plus. Stavby představují nezbytné vybavení SVČ, ale nemohly být obsaženy v původním projektu rekonstrukce.

Z dalších významných staveb rozpočet obsahuje dokončení akce Regenerace sídelní zeleně III a dokončení Revitalizace brownfield Janovice z roku 2011. K vyrovnaní rozpočtu zřejmě bude nutné použít půjčku (cizí zdroje) ve výši 3 mil. Kč. Návrh projde diskusí v orgánech města a cílem zastupitelů je schválit rozpočet

na zasedání zastupitelstva 22. prosince, pokud v tu dobu bude schválen republikový rozpočet v Poslanecké sněmovně ČR. Součástí návrhu je i rozpočtový výhled na roky 2013-2014. Ten má za úkol určit schopnost ročních rozpočtů města dofinancovat rekonstrukci SVČ a realizovat další dlouho plánovanou akci - rekonstrukci nám. Míru a Radniční ulice. Hlavním předpokladem výhledu je to, že bude provedena

změna zákona o rozpočtovém určení daní, která městu přinese ročně navíc asi 15 mil. Kč. Naše město (jde o všechny obce v České republice o velikosti 1 - 10 tis. obyvatel) je dlouhodobě diskriminováno ve srovnání s jinými obcemi současným systémem rozpočítání celorepublikových (sdílených) daní. Menší města a obce jsou na dně tzv. U křivky. Mají nejnižší daňové příjmy na obyvatele. Pokud by naše město mělo stejné podmínky

jako města větší než 10 tis. obyvatel, pak by jeho roční daňové příjmy vzrostly přibližně o 20 mil. Kč. Rozdíl mezi těmito městy a např. Prahou je 4,5násobek příjmů na jednoho občana. Menší města a obce přitom zajišťují celou řadu služeb pro svoje mikroregiony - školy, školky, kulturní instituce, úřady s přenesenou působností atd. Přitom daňové příjmy na občana u obcí o velikosti do jednoho tisíce obyvatel jsou opět výrazně vyšší než u obcí našeho typu.

Výhled rozpočtu města předpokládá také valorizaci poplatku za odpady o 100 Kč ročně na jedno-

ho poplatníka. To ovšem bude možné provést také až po schválení nového zákona o poplatcích, protože stávající limit je už asi 10 let 500 Kč na občana za rok, ale náklady na svoz a uložení odpadů jsou 900 Kč.

Rozpočet města po přijetí nového zákona o rozpočtovém určení daní předpokládá, že bude schopen financovat rekonstrukci náměstí Míru i bez dotací. Část nákladů převezme RWE při rekonstrukci plynovodů (je dlouhodobě připravována právě na rok 2013 v rozsahu cca 490 m délky na náměstí a Radniční ulici), část Byterm - přípojky odpadů, část

Městské služby Rýmařov, s. r. o. - kanalizaci. Je předjednáno, že VaK, a. s., Bruntál zaplatí městu jednorázově několikaleté nájemné ve výši nákladů na rekonstrukci vodovodů a tomu odpovídajících povrchů. Není ještě ukončeno jednání s majiteli elektrických a IT rozvodů. Plán předpokládá v roce 2013 opět čerpání půjčky ve výši 1,5 mil. Kč a její splacení v roce 2014. Rok 2014 pak již vykazuje vysokou rezervu - přebytek rozpočtu, což dokazuje stávající míru podfinancování měst o velikosti do 10 tis. obyvatel ve srovnání s většími a nové možnosti města financovat

své záměry, pokud bude schválen nový zákon o rozpočtovém určení daní. Případný přebytek bude pravděpodobně nutné investovat do oprav a rekonstrukcí povrchů komunikací.

Ing. Petr Klouda, starosta města
Pozn. red.: Diskusi mezi zastupiteli vyvolalo navýšení rozpočtu rekonstrukce Střediska volného času vzhledem k vícenákladům, které jsou způsobeny dodatečným zjištěním havarijního stavu podhledové střešní konstrukce. K tomuto bodu jednání zastupitelů se vrátíme v samostatném článku v příštím vydání Rýmařovského horizontu.

Pořadatelé hudebních produkcí mají na ohlášení akce deset dnů

Zastupitelé vydali obecně závaznou vyhlášku města Rýmařova č. 03/2011, kterou se mění a doplňuje OZV č. 01/2010,

o udržování čistoty ulic, veřejných prostranství, veřejné zeleně a o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku

na území města Rýmařova. Konkrétní změna se týká pořádání hudebních veřejných produkcí. Nově nemusí pořadatel

akci ohlašovat 30 dnů před termínem akce, postačí pouze deset dnů před konáním veřejné produkce. *JiKo*

Slovo krajského zastupitele

Ve středu 21. září 2011 proběhlo 21. zasedání Zastupitelstva Moravskoslezského kraje na krajském úřadu v Ostravě, které mělo na programu jednání celkem 82 bodů.

Hlavním bodem jednání, který byl sledován i médiem, byl návrh smlouvy o nájmu novojičínské nemocnice mezi Moravskoslezským krajem a společností Agel, a. s. Vzhledem k tomu, že média podávají informace zjednodušeně, stručně popíší daný problém. Základní parametry nájmu Nemocnice s poliklinikou v Novém

Jičíně vychází z jednání společnosti Agel, a. s., s Moravskoslezským krajem k 24. srpnu 2011, z něhož vyplynul závazek:

- zachování struktury a rozsahu zdravotní péče v nemocnici, včetně detašovaného pracoviště ve Vítkově,
- převzetí závazků a pohledávek nemocnice k 31. 12. 2011 až do výše salda 270 mil. Kč,
- investovat do rekonstrukce operačních sálů a anesteziologicko-resuscitačního oddělení částku ve výši 200 až 220 mil. Kč,
- po dobu nájmu investovat do movitého majetku,
- hradit nájemné 27,5 mil. Kč ročně po celou dobu nájmu (nájemné má dvě části - „reinvestiční“ ve výši 14 mil. Kč ročně, z níž 95 % bude kraj povinně investovat do nemovitého a movitého majetku, a „vypořádací“, která bude předplacena na 20 let dopředu),
- hradit běžnou údržbu nemovitého majetku,
- neuplatňovat nárok na kompenzaci neodepsané části technic-

kého zhodnocení výše uvedených investic.

Smlouva bude uzavřena na dobu určitou do 31. 12. 2031, jejím účelem je dočasné přenechání nemocnice nájemci, aby řádně a dostupným způsobem poskytoval zdravotní péči.

Dále krajské zastupitelstvo schválilo poskytnutí účelových dotací na likvidaci následků srpnové povodně - 800 tis. Kč získala obec Dolní Moravice a stejnou částku také obec Malá Morávka.

V dalším bloku žádosti o dotaci byly schváleny příspěvky na hospodaření v lesích v roce 2011 - dotace byla schválena Spojeným lesem, s. r. o., Rýmařov na obnovu, zajištění a výchovu porostů v lokalitě Ruda u Rýmařova, Skály u Rýmařova ve výši 154,6 tisíc Kč, dále v lokalitě Dolní Václavov a Horní Václavov ve výši 23,6 tisíc Kč a v lokalitě Ruda u Rýmařova a Janušov ve výši 35 tisíc Kč.

Zastupitelstvo MSK schválilo také poskytnutí dotací v rámci programu Úprava lyžařských běžeckých tras v Moravskoslezském

kraji celkem 19 žadatelům, kteří splnili všechny podmínky tohoto dotačního titulu. V naší oblasti se jedná o Ski klub RD Rýmařov (231 tisíc Kč), Klub biatlonu Břidličná (47,6 tisíc Kč), SPS-STAS, s. r. o., Malá Morávka (858,2 tisíc Kč), obec Horní Město (206,6 tisíc Kč) a obec Lomnice (128 tisíc Kč).

Krajští zastupitelé dále rozhodli o sloučení Sportovního gymnázia ve Vrbně pod Pradědem s Gymnáziem Bruntál. Hlavním důvodem je dlouhodobý nepříznivý demografický vývoj populace 15-19letých do roku 2025 v MSK, nevyužití prostory a vysoké provozní náklady na žáka ve Vrbně. Sportovní gymnázium Vrbno pod Pradědem se od 1. 1. 2012 stane místem poskytovaného vzdělávání (odloučeným pracovištěm) Gymnázia Bruntál a jeho budoucí udržitelnost bude Gymnáziem Bruntál řešit ve spolupráci s Moravskoslezským krajem a městem Vrbno pod Pradědem. *Ing. Jaroslav Kala,*

krajský zastupitel a místostarosta

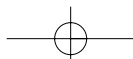
Jedna paní povídala

Proč svítíme ve dne, a večer nikoliv?

Taky se někdy pozastavujete nad logikou užívání veřejného osvětlení v našem městě? Ve dne se někdy svítí ostrošest, zatímco jindy na některých místech zůstávají pouliční lampy večer zhasnuty. Logické vysvětlení se dá najít v tom případě, kdy pra-

covníci Městských služeb hledají závadu nefunkčního osvětlení. V noci by ji hledali jen stěží, to se dá pochopit. Jenže proč někde nesvítí lampy večer, mnohdy s pravidelnou přesností, například na Opavské ulici (u Penny), Národní, U Rybníka,

U Lomu nebo na Jesenické ulici? Kdoví, třeba je v těchto lokalitách energetická síť natolik přetížená, že by při zapnutí pouličního osvětlení rýmařovská energetika zkolabovala docela.

odpovídá technik Městských služeb Rýmařov Jiří Hlavica

Městské služby Rýmařov, s. r. o., mají ve správě veřejné osvětlení města Rýmařova. Osvětlovací soustava zahrnuje svítidla, podpěrné a nosné prvky, elektrický rozvod, rozvaděče a ovládací systém. Městské služby obhospodařují cca 1100 světelných bodů, proto nelze všechny každý den zkontrolovat. Na všech částech osvětlení provádějí pracovníci po celý rok průběžné kontroly a opravy dle plánu. Při poruchách a následných

opravách může docházet k situacím, které popisují občané města, osvětlení svítí i ve dne. Určitě však není tento stav pravidlem, ani se nejedná o záměr. V noci také není veřejné osvětlení vypínáno záměrně, jak se někteří občané domnívají. V žádném případě tímto způsobem nesnižujeme náklady na elektrickou energii, vždy se jedná o poruchu. Akutní selhání světel se snažíme opravovat ihned, jakmile závadu zjistíme.

Při hlášení závady na veřejném osvětlení je nezbytně nutné sdělit evidenční číslo sloupu. Toto číslo je uvedeno na štítku každého sloupu. Na každé hlášení reagujeme. V případě rozsáhlé závady či složitější opravy je nutné počítat s delší prodlevou obnovy svícení.

V některých lokalitách dochází k poruchám pravidelně z důvodu zastaralé sítě a vybavení. V těchto oblastech by měla být provedena rekonstrukce osvětle-

ní, která již nespadá do běžné údržby. Jsou také oblasti, například výše zmiňovaná Opavská ulice u Penny, které řídí jiné subjekty než Městské služby. Není od věci se zmínit o tom, že sami občané ničí veřejné osvětlení např. během stavebních prací či z pouhého vandalizmu.

Rád bych občanům poděkoval za jejich spolupráci při nahlašování poruch a jsem jim stále k dispozici na telefonním čísle 737 241 051.

Česko chce zavřít většinu dětských domovů

Česko začne zavírat dětské domovy. Po kojeneckých ústavech, které by měly skončit k roku 2014, bude následovat i naprostá většina dětských domovů. Od roku 2016 mají děti do 12 let vyrůstat jen v rodinách. Skončí i jejich odebírání kvůli chudobě. Informaci přinesly 23. září Hospodářské noviny (HN).

Po roce 2016 má totiž většina dětí do 12 let, které nyní vyrůstají v dětských domovech, přejít do péče pěstounských rodin. „Klasická velkokapacitní zařízení, jako dětské domovy, by do budoucna neměla existovat,“ řekl deníku ředitel odboru rodiny a dávkových systémů ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) Miloslav Macela. Dodal, že vláda chce zákonem zakázat také to, aby byly děti z rodin odebírány jen kvůli ekonomickým

a sociálním problémům.

Kromě pěstounské péče se podle listu do budoucna počítá jen s menšími zařízeními (typu Klokánku nebo S.O.S. dětských vesniček) jako s krajní formou péče o ohrožené děti. Předsedkyně Fondu ohrožených dětí Marie Vodičková se obává, že děti, které budou potřebovat náhradní rodinu, bude přibývat. To, že pěstounů bude nedostatek, připouští i MPSV.

Zánik ústavů ovšem nebude absolutní. S tím počítá i ministerstvo. „Součástí systému bude vždy určitý počet pobytových zařízení s malou kapacitou a individuální péčí o děti. Měla by rovněž vzniknout zařízení umožňující pobyt dětí s rodiči,“ řekla deníku Táňa Švrčková z tiskového odboru MPSV.

V nejrůznějších ústavech je nyní v Česku asi 11 tisíc dětí. Stát to stojí v přepočtu na jedno dítě zhruba 40 tisíc korun měsíčně, což je výrazně více než u pěstounské péče. Výchovu v náhradních rodinách podporují i odborníci. Za vysoké počty dě-

tí vyrůstajících v ústavech je Česko dlouhodobě kritizováno ze zahraničí.

zdroj: ČTK

Jak se tato opatření dotknou Dětského domova v Janovicích, jsme se zeptali jeho ředitelky Aleny Horké.

rozhovor

Do jaké míry by se zamýšlená opatření našeho státu dotkla další existence Dětského domova v Janovicích?

Doufáme, že při naší kapacitě 21 dětí jsme právě to malokapacitní zařízení, které zůstane zachováno.

Jak vy osobně vnímáte rozhodnutí státu o rušení dětských domovů? Je na místě, že by se děti měly za každou cenu umísťovat v pěstounských rodinách?

Domnívám se, že by nejprve měla být vytvořena databáze profesionálních pěstounů, kteří budou o děti pečovat, než bude vyřešena jejich životní situace, a až by praxe ukázala, že nejsou domovy potřebné, pak teprve sáhnout ke korekci jejich počtu. Pokud mám informace, počet zájemců o pěstounskou péči a adopci stále klesá. **Co podle vašeho názoru přinese**

rušení dětských domovů pozitivního a naopak s jakými problémy se bude muset stát potýkat?

Pozitivní by mělo být to, že děti budou vyrůstat v rodinném prostředí, budou získávat modely běžného soužití, a díky tomu by pak neměly mít problémy s vlastní socializací, navazováním vztahů apod. Problémy budou s péčí o děti postižené tělesně či mentálně a s péčí o děti obtížně vychovatelné. U těch zřejmě pěstounská rodina nedokáže nahradit práci odborníků.

Vezměme si modelový příklad: Dítě bude umístěno do pěstounské rodiny, ale ta po nějaké době zjistí, že adopce nebyla tím správným krokem, nebo na straně druhé, že dítě má problémy se v rodině socializovat. Co nastane pak? Kam bude dítě umístěno do doby, než se najde

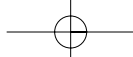
nová pěstounská rodina?

Zde jste spojil dva typy náhradní rodinné péče - při adopci již není cesty zpět, je to nezrušitelné osvojení, dochází i ke změnám v rodném listu a dítě má stejná práva jako dítě vlastní. Pěstounská péče trvá do plnoletosti dítěte a dle zákona, pokud pěstoun požádá o její zrušení, soud je povinen mu vyhovět. V současnosti je dítě pak umístěno opět do dětského domova dle svého věku. Předpokládám, že v budoucnosti by bylo umístěno k profesionálním pěstounům po dobu nezbytně nutnou, než se najde nová stálá rodina. Dle návrhu novely zákona o sociálněprávní ochraně dětí, která by měla vstoupit v platnost v červenci roku 2012, je nejdelší možné období pobytu dítěte u profesionálních pěstounů 3 roky. To je však u malých dětí

do 3 let vlastně celý život. Pokud bude dítě do své plnoletosti vyrůstat postupně v několika pěstounských rodinách, nebude to jistě ideální pro jeho vývoj.

Vaše zařízení patří spíše k těm menším, kolik dětí máte dnes v péči, v jakém věku, jak se v současné době vyvíjí statistika přichozících dětí a naopak jak se daří dětem ve vaší péči umísťovat v náhradních rodinách?

Jak jsem již uváděla, kapacita našeho domova je 21 dětí, v současnosti máme v péči 17 dětí ve věku od 1 do 6 let, protože máme zároveň čtyři lůžka pro děti vyžadující okamžitou pomoc právě s věkovou hranicí 6 let. Využití kapacity našeho zařízení bylo za uplynulých 8 měsíců tohoto roku 100,7 %. Umísťování do náhradní rodinné péče se u těchto malých dětí daří, proti

dřívějšímu období se častěji daří i návraty zpět do biologických rodin. Dlouhodobě pouze 20 % dětí odchází do jiného domova, 80 % směřuje do náhradních a vlastních rodin.

Díky celé řadě sponzorů, kterých je na vašich webových stránkách www.ddjanovice.cz opravdu mnoho, se daří dětem

u vás velice dobře. Jezdíte na výlety, děti zde mají velmi dobré zázemí. Můžete zmínit v krátkosti letošní akce, kterých se děti zúčastnily?

Kromě menších akcí, jako jsou karnevaly, divadla, výlety do zoo a dětské dny, byly děti na dvou týdenních rekreačních pobytech. V červnu na Červenohorském

sedle, kdy v rámci pobytu navštívily i solnou jeskyni v Lázních Jeseník a raně Orel v České Vsi, kde si zajezdily na koních. Nyní v září si užívaly díky novému sponzorovi, tiskové agentuře Thomson Reuters, v Luhačovicích i s lázeňskými procedurami - bazénem, vířivkou a masáží. Opakovaně

jsme přihlášení do sbírky Daruj hračku s Českým rozhlasem a těšíme se, že i občané z našeho okolí budou na děti myslet v době mikulášské nadílky a Vánoc, tak jako tomu bylo v předešlých letech. Za to jim jménem našich dětí upřímně děkujeme.

Děkuji vám, paní ředitelko, za rozhovor. JiKo

Dálkový výslech

Alena Jurášová

Věk: 54 let

Povolání: cifřpion (ekonom)

Záliby: sport, četba, cestování

Zvláštní znamení: sportovní nadšenec

V čem jste nejsilnější?

V počtech - známí říkají, že jsem rychlejší a spolehlivější než kalulačka.

Kdy jste netrpělivá?

Když něco nejde tak, jak si představuji.

Charakterizujte se pěti přívlastky.

Vytrvalá, obětavá, schopná, skromná a nápaditá organizátorka volného času místních občanů, která chce, aby pro sebe něco v dnešní uspěchané době udělali a v neposlední řadě se uvolnili a zasmáli sami sobě.

Co je pro vás největší odměna?

Když se akce, které organizuji, setkají s úspěchem a spokojeností zúčastněných.

Zavřete oči... Kde se objevíte?

V relaxačním centru, kde si užívám procedur, jako jsou koupele, skotské stříky, masáže.

Jste „rýmařovská duše“?

Dětství a dospívání jsem prožila v nejkrásnějším údolí Jeseníků - Karlovicích. V roce 1980 jsem se přestěhovala do Rýmařova a nyní jsem již Rýmařovák tělem i duší. Tady jsem doma.

Jakou knížku máte rozečtenou na nočním stolku?

Zítřka vyjde slunce od Simony Monyové. Škoda jejího tragického konce. Psala tak, jak jde život. Její knihy jsou tak reálné, až vzbuzují depresivní pocity.

Koho byste pozvala na večeři?

Romana Šebrleho, abych ho po-

žádala o převzetí patronátu nad naší soutěží Rýmařovský desetiboj.

Od koho byste přijala pozvání na večeři?

Od Marka Ebena.

Co byste si pořídila, kdybyste byla opravdu bohatá?

Jelikož se cítím být bohatá - jsem zdravá, mám hodné děti a tolerantního partnera, o bohatství bych se podělila a pořídila bych něco, co mnohým v Rýmařově schází - pořádný atletický stadion.

Květiny, nebo bonboniéra?

Květiny miluji, ale musím přiznat, že jsem strašně mlsná, tak nejraději obojí.

Školství

Gymnazisté navštívili partnerské Krompachy

Ve čtvrtek 22. září dorazil autobus se třiceti studenty a dvěma učitelkami rýmařovského gymnázia do Krompach na Slovensku. Partnerství měst Krompachy a Rýmařov trvá už od roku 2002, ale tentokrát se poprvé podařilo realizovat výměnný pobyt studentů. Gymnázium Krompachy hostilo studenty Gymnázia Rýmařov. Náš pobyt u slovenských partnerů se uskutečnil v rámci projektu KROMPAX - Kompetence pro praxi, kte-

rý zpracovali studenti krompašského gymnázia a získali tak peníze na náš společný vstup do objektů kulturních památek.

Před gymnáziem nás přivítala ředitelka Darina Ďudičová a paní Daniela Waresová, hlavní organizátorka projektu. Odpoledne jsme se s krompašskými gymnazisty seznámili při společných hrách a večer už jsme si všichni lámali jazyky: „Pes spí, psi spí“. Naše „nejneobhospodařovatelnější“ si naši

slovenští kamarádi rozdělili na několik částí a pak už výslovnost zvládli dobře.

V pátek jsme absolvovali náročnou turistickou trasu ve Vysokých Tatrách. Jedna skupina šla ze Štrbského plesa na Skalnaté pleso a symbolický hřbitov obětí hor, druhá skupina zvolila trasu kombinovanou s lanovkami a „električkou“ z Popradu do Tatranské Lomnice. Počasí nám příliš nepřálo, ale aspoň chvílemi se mlha rozplynula a my jsme měli možnost vidět tatranské vrcholy ozářené sluncem.

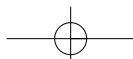
V sobotu už byl „den jako korálek“ a nás čekala návštěva Spišského hradu. V hradní kuchyni jsme se dověděli, že se tam vařily nejčastěji žaby a veverka, proto jsme byli docela rádi, když jsme si mohli dát výbornou pizzu ve Spišském Podhradí. Odpoledne jsme si ještě prohlédli gotický kostel ve vesnici Žehra, který je zařazen do seznamu památek UNESCO, a Spišskou kapitulou.

V neděli po snídani jsme se rozloučili se svými slovenskými kamarády a celou cestu domů jsme přemýšleli o tom, jaký program pro ně připravíme, až k nám v příštím roce přijedou. Chtěli bychom, aby se jim v Rýmařově líbilo stejně, jako se nám líbilo v Krompachách.

Veronika Papcunová, oktáva

Foto: Mgr. Ivana Hofírková

AKTUÁLNÍ NABÍDKA KURZŮ začínáme v týdnu od 3. října 2011

ODPOLEDNÍ A VEČERNÍ JAZYKOVÉ KURZY akreditované MŠMT:

• ANGLIČTINA, NĚMČINA, FRANCOUZŠTINA

Bude zahájen kurz Angličtina pro mírně pokročilé a pro pokročilé, ještě jsou volná místa.

Začíná kurz Francouzština pro mírně pokročilé, je možno se ještě přihlásit - středa 15.00

CENA KURZU: 1680 Kč/20 hod.

Odborné kurzy

• ZÁKLADNÍ ZDRAVOTNICKÝ KURZ PRVNÍ POMOCI

CENA KURZU: 550 Kč/20 hod.

KURZY VODNÍ TURISTIKY

víkendový kurz, vícedenní kurzy pro skupiny
Cena kurzu: individuální kalkulace dle podmínek

Přihlášky přijímáme během celého roku

TEL: 554 721 150, 554 721 160, INFORMACE: www.gymnaziumrymarov.cz, E-MAIL: komunitniskola@seznam.cz

Pronájem tělocvičny

• nově spravená podlaha v tělocvičně • možnost využít např. pro volejbal, sálovou kopanou, florbal, basketbal.

Cena v roce 2011 snížena: 240 Kč/60 + 10 minut

Kontakt: info@gymnaziumrymarov.cz, tel.: 554 721 150

Zdravotnictví

Oprava

V rubrice Téma vydání - Kam a kdy k lékaři z Rýmařovského horizontu č. 16/2011 byla nesprávně uvedena ordinační doba praktické lékařky MUDr. Jany Strnadlové.

Správná ordinační doba měla být uvedena takto:

MUDr. Jana Strnadlová,

Havlíčková 335/9, 795 01 Rýmařov

Po, Út, Čt, Pá 7.00 - 12.00; St 7.00 - 15.00

Pilatesova metoda
PILATES PRO ZAČÁTEČNÍKY, POKROČILÉ, NÁROČNÉ A SUPER PILATES

"Pilatesová metoda"

tělocvična Podbořské nemocnice Rýmařov (kaplička)
 vchod přes čekárnu chirurgie
 (k dispozici sprcha, WC a lázně)

pondělí	Úterý	Středa	čtvrtek
18 - 19 hod	18 - 19 hod	18 - 19 hod	18 - 19 hod

Informace o cvičení na tel.: 775 947 574
 instruktorka Hana Ihnátová

Užitečná informace

„Nákupy“ seniorů, aneb Podvod v mezích zákona

Stálým tématem v poradnách Sdružení obrany spotřebitelů Moravskoslezského kraje jsou předváděcí akce. Dá se dokonce říci, že v období právě uplynulých prázdnin bylo nejvíce stížností a dotazů spojeno právě s předváděcími akcemi.

Je až zarážející, jak mohou tolik let existovat a dokonce prosperovat firmy, které se živí obchodem, spotřebiteli vnímaným jako velmi nečestný. Řeč je o firmách, které pořádají zájezdy spojené s prezentací a prodejem nějakého výrobku. Také jste už dostali někdy do poštovní schránky leták, který vás lákal na „zájezd“ spojený s prezentací výrobků nejen pro domácnost, ale i dalších novinek od světových výrobců?

Tyto akce jsou cíleně zaměřeny na seniory. Ti mají více volného času, rádi se „podívají mezi lidi“, jsou snadno manipulovatelní. Nejčastěji jsou jim nabízeny deky, nádobí, domácí spotřebiče. Protože je mnohdy trápí různé zdravotní problémy, jsou také lákáni na různé masážní a relaxační pomůcky pod

slibem výhry, která ale není skutečnou výhrou, ale jen jakousi příslibenou slevou. Při prezentacích výrobků se prodávající často uchylují k uvádění určitých vlastností výrobků, i když vědí, že je produkt nemá.

tel.: +420-596 111 252
fax: +420 596 111 252

Sdružení obrany spotřebitelů Moravskoslezského kraje zaznamenává stále vyšší počet případů, kdy spotřebitel na takovémto „zájezdě“ podepíše kupní smlouvu, ovšem přehlédne fakt, že podepsal i kolonku, ve které potvrzuje, že si výslovně sjednal návštěvu dodavatele za účelem objednávky.

Tato „nevinná“ věta má ale pro spotřebitele zlé následky. Vylučuje totiž možnost odstou-

pení od kupní smlouvy dle § 57 odst. 1 Občanského zákoníku. Ten stanoví možnost odstoupení od kupní smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání ve 14denní lhůtě bez udání důvodu. Odstoupení musí být písemné (nejlépe doporučeným dopisem s dodejkou). Tato možnost však není uplatnitelná, pokud si prodejce pozve spotřebitel sám domů.

Sdružení obrany spotřebitelů Moravskoslezského kraje proto varuje před takto uzavřenými smlouvami. Pro podvedeného kupce je pak značně obtížné domoci se svého práva. Své finanční prostředky by měl investovat rozumně a bez nátlaku. Je třeba si uvědomit, že podpis vyjadřuje souhlas s danými ustanoveními a má obrovskou váhu. SOS MS kraje doporučuje nepodepisovat nic, čemu spotřebitel nerozumí nebo si v klidu nepřechte. Je proto lepší předejít problémům a podobné akce raději nenavštěvovat!

Marcela Reichelová, Sdružení obrany spotřebitelů Moravskoslezského kraje

Kdo byl kdo

Evropská kapacita v očním lékařství Reinhard Friede a jeho syn

K našim slavným rodákům patří též Reinhard Friede. Narodil se roku 1888 ve staré rýmařovské rodině. Byl vnukem dnes již neznámého jircháře z Horního předměstí Johanna Blaschka (1805-71), kdy si vysoce váženého místního politika, pokud bychom použili dnešní málo vynálezavý slovník. Dědeček se do historie města zapsal v době převratných změn rakouské monarchie, když mizel patrimoniální systém, tj. dělení země podle panství, a nastupovaly soudní a politické okresy (1849).

Je neuvěřitelné, do jakých nuancí se tehdy dělila obecní správa nevelkého městečka. Vedle purkmistra a rady města existoval i jejich ekvivalent v obou předměstích - Horním, kolem dnešní Bartákovy ulice, a Dolním, zhruba od bývalých jatek po Sokolovskou ulici. Blaschke se stal starostou Horního a později obou předměstí. Do své funkce, kterou vykonával s velkou odpovědností, jej spoluobčané volili v letech 1842-64. Napravil tehdy řadu nesrovnalostí, jež vznikly za jeho předchůdce Fidelia Pfeifera (+1842).

Jeho nešťastný bratr Josef, kněz ve Staré Vsi, se stal 21. března 1861 obětí brutální loupežné vraždy - byl ubodán přímo na svém působišti. Oba pachatelé byli dopadeni o dva roky později. Smrt vyvolala velké rozhořčení, protože páter Blaschke byl neobyčejně oblíbený praktický filantrop. Z vlastních prostředků založil kostelní fond, k němuž se později přidali další. Ještě na počátku padesátých let 20. stol. z něj farář vyplácel potřebné částky těm Čechům a Slovákům, kteří upadli

do bída, než komunisté fond nazvali almužnou a zabavili.

Blaschkova dcera asistovala při svěcení praporu rýmařovské gardy a stala se roku 1848 její patronkou. Vnuk Reinhard absolvoval úspěšně nižší rýmařovské gymnázium a po dalších třech letech vyššího se zapsal na studium očního lékařství na slavné vídeňské univerzitě. Po dokončení studia nenalezl doma, jak to zde bývá obvyklé dodnes, žádné uplatnění. V Rýmařově pečovala o zdraví spoluobčanů jen nevelká skupina lékařů, ba v nemocnici jen dr. Kux se zkušeným primářem dr. Juliem Boesem a sestrami františkánkami. Specializace na oční lékařství kupodivu nebyla pro město ani nemocnici zajímavá, konečně dodnes oftalmolog dojíždí, proto lékař přijal nabídku z podstatně větší nemocnice v Krnově, kde strávil dlouhá léta. Už na původním působišti záhy vynikl, a stal se tak objektem pozornosti odborníků doma i v zahraničí. Teprve roku 1938, ještě před Mnichovem, přijal lákavé místo profesora medicíny na vratislavské univerzitě. Zde zároveň vstoupil mezi evropské kapacity v oblasti oční chirurgie, když provedl s úspěchem první transplantaci oční rohovky na kontinentě. Válku přežil se štěstím plně zaujat svou prací na operačním sále a přednáškami, ale znechucen katastrofálními důsledky všeobecného běsnění.

Na počátku míru, který znamenal další trápení, jej čekal osud Němců, kteří se ocitli na nově dělených územích. V poválečných zmatcích patrně Poláci nezapomněli, o jakou kapacitu přichá-

zejí, a prof.

Reinhard Friede byl s některými slezskými Němci transportován i se svou rodinou do poválečného Rakouska. Zničená země se vzpamatovávala zvolna v nepřelíh podnětném prostředí okupačních zón. Bylo však jeho štěstím, že tehdejší představitelům obce i státu neušla jeho přítomnost a uvědomili si, jakým

Prof. MUDr. Reinhard Friede při operaci oční rohovky (Vratislav)

přínosem může být pro rakouské lékařství osobnost vysoce ceněná evropskými, později i světovými odborníky. Vedle něj působí žalostně drsný osud jeho zapomenutého edrovického krajanu dr. Ing. Karla Schinzela, významného badatele ve vývoji světové barevné fotografie a filmu.

Vynikající oční lékař se usadil v půvabném St. Pöltenu v Dolních Rakousích a založil zde významnou oční kliniku při nemocnici na ulici Dr. Ofnera. V poklidném prostředí mohla nyní pokračovat jeho neobyčejně významná odborná činnost, i když se nadále věnoval z vlastní vůle každodenní běžné praxi. Rozhodně nerezignoval na bádání či experiment a zůstával dále velkou osobností vysoké vědy. Mezi posledními úspěchy dr. Friedeho najdeme neoperativní metodu léčby šedého zákalu. Vysoké uznání získal jako průkopník, badatel a úspěšný praktik v oftalmologii od mezinárodní lékařské obce, jež mu propůjčila cenu Theodora Axenfelda.

Jeho práce značně předběhla dobu a moderní vědě odkázal mnoho neocenitelných a dodnes platných závěrů, metod a postupů v oblasti oční chirurgie. Publikoval kromě jiného též v známém časopise *Ophthalmologica*, kde zjistíme, že jej zaujal též důležitý výzkum maligních nádorů mozku. Po bouřlivém životě se nyní již šťastný lékař rozehnal se světem na vrcholu své osudové dráhy

v Sankt Pöltenu 12. srpna 1960. Věhlas otce a nadání přivedly jeho syna dr. **Reinharda L. Friedeho** rovněž na vědeckou dráhu. Po absolvování vídeňské univerzity se však poněkud odklonil od směru svého otce a specializoval se na neméně důležitý obor, neuropatii, a našel objekt bádání v oblasti chemických pochodů v lidském mozku. Vědecký experimentální pracovník je rovněž autorem dlouhé řady zásadních prací ze svého oboru, jeho dílem je kromě mnoha jiných též odborníky všude užívaný Histochemický atlas látkové oxidace v mozkovém kmeni. Brzy se odstěhoval za lepšími vědeckými podmínkami do USA a po léta připravoval mediky do praxe i badatelské sféry jako mimořádný profesor na Univerzitě v Michiganu. Řadu jeho významných statí, jež psal střídavě německy nebo anglicky, najdeme v mnoha odborných časopisech včetně světového lékařského časopisu *Journal of Neurochemistry*, kde se prezentují jen nejdůležitější výzkumy. Ve světě dnešní vědy poněkud zastínil úspěchy svého otce.

Pro zpřesnění místa působení slavného lékaře dodejme, že se v posledních letech muselo jindy poklidné, nyní zděšené město vyrovnat s odpuzující aférou incestního pedofila Fritzele.

Mgr. Jiří Karel
(*F. Tutsch: Römerstadt und das Römerstadter Ländchen, 1964; Wiener klinische Wochenschrift, 2008.*)

Michiganská univerzita, působiště R. L. Friedeho

Z kabelky vzala mobil a peníze

Policisté sdělili 40leté ženě z Rýmařova podezření z přečinu krádeže. V noci z 26. na 27. srpna měla v herně na Sokolovské ulici odcizit kabelku, která ležela na zemi u stolu. Měla si ji odnést na chodbu toalet a vzít z ní mobilní telefon a z peněženky 150 Kč. Kabelku potom pověsila na věšák na chodbě herny. Způsobená škoda činí 2 150 Kč.

Z auta odcizil řidiči i svačinu

V pondělí 19. září oznámil 45letý muž rýmařovským policistům, že mu někdo vykradl auto. Ke vloupání mělo dojít 14. září v lese u Valšova Dolu. Pachatel vnikl do zaparkovaného nákladního vozidla Man a odcizil z něj batoh, ve kterém byly mobilní telefon a svačina. Odnesl si také nářadí v hodnotě 500 Kč. Celková škoda činí bezmála 5 tisíc Kč.

Z firmy odcizil hned čtyři vrtačky

O čtyři vrtačky přišel majitel firmy v Ryžovišti. Dosud neznámý pachatel násilně vnikl do dílny na Rýmařovské ulici a odcizil čtyři vrtačky v celkové hodnotě 14 tisíc Kč.

Další krádež nafty

V lese poblíž obce Stránské došlo mezi 20. a 21. zářím k loupeži pohonných hmot. Zloděj odčerpал z nádrže zaparkovaného pracovního stroje 150 litrů motorové nafty. Pachateli to zřejmě nestačilo, a tak vzal i batoh a nářadí uložené ve stroji. Způsobená škoda přesáhla 27 tisíc Kč.

Devět stromů pokácel, další poškodil

Majitele lesa poblíž Těchanova čekalo nemilé překvapení - někdo v něm totiž mezi

16. a 19. zářím pokácel a odcizil pět javorů a čtyři buky. Při své nekalé činnosti poškodil ještě dalších dvanáct stromů. Způsobil škodu přes 9 tisíc Kč.

Z chatky zmizela kabelka

V noci 25. září přišla návštěvnice hotelu v Dolní Moravici o doklady a cennosti, když je nechala odložené v neuzamčené chatce. Příležitosti využil zloděj, který jí z chatky odcizil sportovní kabelku s peněženkou, mobilním telefonem, doklady a šperky za více než 5 tisíc Kč.

Z diskotéky odešla bez telefonu

Nepozornost se nevyplatila 18leté návštěvnici rýmařovské diskotéky. Neznámý pachatel využil nestřeženého okamžiku a odcizil jí z kabelky, kterou měla zavěšenou přes rameno, mobilní telefon. Způsobená škoda činí téměř 3 tisíce Kč.

Podvodník nabízel na internetu fotoaparáty

Policisté z hospodářské kriminálky pátrají po totožnosti pachatele, který měl v období od

března do května letošního roku na internetových inzertních portálech nabízet k prodeji

různé zboží (především fotoaparáty, ale i lego). Podvodný prodejce kupujícím po zaplacení zaslal jen bezcenné věci.

Prodejce vystupoval v internetové inzerci pod jménem Pavel Takáč a se zájemci většinou komunikoval přes e-mailovou adresu artdeco555@seznam.cz anebo mobilní telefon 775 135 502. S kupujícími se domluvil na platbě převodem na účet a následně zaslání zásilky poštou. Poškozeným však zaslal pouze bezcenné věci. Na urgenci ohledně vrácení peněz či zaslání správného zboží už nereagoval. Policisté prozatím šetří devět případů se škodou přes 50 tisíc Kč, poškození jsou z celé repub-

liky a není vyloučeno, že podvedených osob je mnohem více. Policie zjistila informace k osobě uvedeného jména. Má jít o muže bez domova ve věku kolem 40 let, jehož identita mohla být k páchání trestné činnosti zneužita.

Žádáme občany, kteří by mohli poskytnout jakékoli informace k hledanému muži, který je na fotografiích zachycen při výběru z bankomatu v Plzeňském kraji, aby kontaktovali přímo policisty z bruntálské hospodářské kriminálky na tel. čísle 974 731 340, jakékoli obvodní oddělení nebo linku 158. Z podkladů komisařky por. Bc. Pavly Tuškové

Připomínáme si

Světový den zvířat

V úterý 4. října jsme si připomněli Světový den zvířat, který je zároveň dnem svatého Františka z Assisi, patrona zvířat. Tento světec žijící v letech 1181-1226 proslul svým laskavým vztahem ke

všem zvířatům.

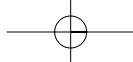
František, zakladatel žebavého řádu františkánů, hlásal skromný život v chudobě a pečoval o opuštěná a nemocná zvířata. Podle historických pramenů se zvířaty mluvil. Nepovažoval je za bytosti nižší než člověk, ale za své sestry a bratry, děti jednoho Otce. Takový přístup k živočichům nebyl pro křesťanství typický.

František z Assisi navíc předjímal požadavky ekologického charakteru včetně rozšíření lidské etiky na vše živé, proto se stal také patro-

nem ekologie. František zemřel 4. října v roce 1226 a hned dva roky poté byl svatořečen. Nejstarší legendy o svatém Františku z Assisi a jeho vztahu ke zvířatům vznikly už ve středověku a po staletí lákaly další tvůrce k nejrozmanitějším parafrázím a variacím. Ovšem teprve v roce 1931 na shromáždění ekologů ve Florencii byl 4. říjen, den úmrtí sv. Františka, patrona zvířat v Itálii, vyhlášen jako Světový den zvířat. V České republice se slaví od roku 1994.

Světový den zvířat si připomenuli

také minulý víkend například v ostravské zoologické zahradě. V areálu zoo proběhla v neděli 2. října soutěž na téma ohrožených druhů zvířat a děti ze základních škol představily své výrobky na podporu ohrožených druhů. V tento den také zoo oslavila 50. narozeniny slonice Suseely. Sloní babička dostala speciální dort a další pamlsky. Ke gratulantům se připojil i herecký pár Sedláčkových, jejichž dcera propůjčuje hlas malé Rashmi v Deníku sloní slečny, který běží v pořadu Dobré ráno na ČT 1. JiKo

Moravskoslezský kraj informuje

Soud zrušil zákaz větrníků, v podhůří Jeseníků jich mohou vyrůst desítky

Nejvyšší správní soud řešil střet dvou zájmů - míru regulace krajských zásad územního rozvoje na jedné straně a na druhé straně možnost obcí nebo jednotlivců využívat prostředí nebo majetek tak, jak sami chtějí. Závěr sou-

du? Krajské zásady nebyly z pohledu těchto aspektů vyvážené. Kraj odmítal větrné elektrárny hlavně kvůli tomu, že ničí ráz krajiny. V zásadách územního rozvoje tak - v soudem zrušených částech - třeba stanovil pravidla

ochrany „pohledového obrazu významných krajiných horizontů a krajiných dominant nadregionálního významu“ a bránil budování „pohledových bariér“. To už teď kvůli rozhodnutí soudu dělat nebude.

Kde a kolik elektráren by mohlo vzniknout?

V nejbližších letech investoři plánují na Opavsku a Bruntálsku **postavit až 100 větrníků**. Jen na Opavsku má do dvou let vzniknout čtrnáct větrníků. Jedenáct z nich plánuje investor začít stavět příští rok v Bratřikovcích, Melči a Moravici, v roce 2012 chce začít stavět tři v Nových Lublicích. Na Bruntálsku se plánuje stavba deseti větrníků v Ryžovišti, sedmi v Huzové-Arnolticích a ve Velké Štáhli, dalších osm má vzniknout v Rudné pod Pradědem, nebo v Bílčicích.

Prosadit je, to byla ale dosud

potíž. Jednou z překážek byly krajské zásady územního rozvoje. Spolu s představiteli dalších pěti obcí na Bruntálsku a Opavsku se proto Jiří Benč, starosta Velké Štáhle, před časem obrátil na Nejvyšší správní soud, který nedávno ty části zásad, které stavbě větrníků bránily, zrušil. Projekty, které se chystají už léta, by tak mohly pokračovat. Jiří Benč si spolu s dalšími místními obyvateli přeje, aby v obci vyrostly větrné elektrárny. „*Naše obec je v oblasti, kde často fouká. Podmínky pro stavbu větrných elektráren*

Mapa míst v Moravskoslezském kraji, kde by mohly v budoucnu vyrůst další větrné elektrárny

jsou tu vynikající - máme to podloženo několikaletým měřením,“ řekl. Projekt stavby větrníků v obci podle něj počítá s osmi větrníky, reálných je sedm. „*Obec získá za každou provozovanou elektrárnu 150 tisíc korun ročně plus nájemné z pozemků ve vlastnictví obce, na nichž budou elektrárny stát,*“ těší se Jiří Benč a dodává, že teď se čeká na územní řízení. Na Opavsku je příprava stavby větrníků dál než na Bruntálsku. Do dvou let tu vyroste čtrnáct elektráren. Dvě se například do roka objeví

asi kilometr od obce Moravice. Elektrárny postaví firma Ventureal. Po soudním rozhodnutí, které nabylo právní moci ve čtvrtek 30. června 2011, pokračuje v přípravách. „*Je to pro nás dobrá zpráva, ve většině případů nám to naše projekty blokovalo. Obce mají velký zájem pokračovat. Příští rok zahájíme stavbu prvních jedenácti elektráren, a to u Bratřikovců, Melče a Moravice. O rok později pak tři další v Nových Lublicích,*“ říká projektant Venturealu Stanislav Cetkovský. Čerpáno z iDNES.cz

Větrníky na Ostružné

Vyjádření Krajského úřadu MSK: Rozsudek neznamená povolení větrníků

Informace o tom, že Nejvyšší správní soud zrušil část Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje, a tím „povolil stavbu větrných elektráren“, je zavádějící. Krajský úřad již dříve vydal toto stanovisko:

Rozsudkem Nejvyššího správního soudu bylo zrušeno pouze několik dílčích bodů Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje, ve kterých byla obsažena kritéria pro ochranu krajiny Moravskoslezského kraje, jeho přírodních a kulturních hodnot, a s těmito body související výkres. Tato malá část zásad obsahovala rovněž obecná pravidla pro umístování větrných elektrár-

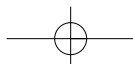
ren. Soud v rozsudku opakovaně zdůraznil, že kraj je oprávněn stanovovat pravidla pro umístování elektráren, pouze zvolil příliš přísnou regulaci. Do doby, než kraj zásady územního rozvoje aktualizuje a chybějící část týkající se větrných elektráren nahradí novou úpravou, není výstavba větrníků na jeho území možná. Soud dal totiž kraji za pravdu v tom, že větrné elektrárny jsou stavby nadmístního významu, logicky tedy i plochy územními plány vymezované pro větrníky mají nadmístní charakter. Radost některých obcí ze zrušení části zásad územního rozvoje je tak předčasná, neboť

za současné situace nemohou své záměry realizovat. Aktualizace zásad je náročný a dlouhodobý proces a kraj jej plánuje na konec roku 2012.

Jak uvedl soud ve svém rozsudku čj. 7 Ao 2/2011 - 137 (www.nssoud.cz), rozsudek nebrání kraji stanovit pravidla pro umístování větrných elektráren a rovněž mu nebrání, aby tato pravidla byla nastavena tak, že budou chránit pohledové či jiné hodnoty krajiny, takže mimo jiné v určitých případech či v určitých typech lokalit nebude možno větrníky stavět. Kraj hodlá taková pravidla stanovit, a dokud tak neučiní, není stavba elektrár-

ren v kraji přípustná vůbec. Není tedy možné za této situace tvrdit, že obce „připravují“ stavební řízení. Kraj nyní pracuje na zprávě o uplatňování zásad územního rozvoje, která je podkladem pro jejich aktualizaci, a její předložení zastupitelstvu kraje plánuje na rok 2012. Vydání aktualizace se předpokládá nejdříve koncem roku 2013. Teprve pak bude možné ve vymezených plochách umístit větrné elektrárny.

JUDr. Marta Wroblowská,
vedoucí odboru územního
plánování, stavebního řádu
a kultury, Krajský úřad
Moravskoslezského kraje

Můj šálek čaje

J. R. R. Tolkien: Silmarillion a Pán prstenů

Říct, že v dětství jsem měla ráda pohádky, je tvrzení banální. Kdo by je neměl rád? Mně tato láska ovšem vydržela až do dospělosti, pokaždé, když se ocitnu v antikvariátu, jako první zabrousím do oddělení knížek pro děti a hledám nějaké zajímavé „úlovky“, pohádky z různých koutů světa, japonské, židovské, bulharské... Od pohádek je jen krok k MÝTICKÝM vyprávěním, všichni určitě četli mezi jinými „pohádkami“ nějakou verzi starých řeckých bájí o bozích na Olympu. Fascinovaly mě také mýty starověkých náboženství, sumerský epos o Gilgamešovi, starobabylónská mytologie a její božstva Marduk a Ištar, egyptský panteon, i mladší ságy, jako islandská Edda či staroanglická báseň o Běowulfovi. Mnoho z těchto děl již dávno zaniklých civilizací jsem měla možnost poznat během studia religionistiky (neboli vědy o náboženství) - kam až mě můj zájem zavedl.

Mám ještě dvě lásky - lásku k JAZYKU a lásku k HUDBĚ. Jazyk jako obecný pojem pro mě znamená možnost uchopení světa, jinak než skrze jazyk

svět nepoznáváme, proto je důležité jazyk prozkoumávat, užívat správné výrazy, nezneužívat jazyk, protože je také nástrojem tvoření, ať už světa kolem nás či vztahů mezi lidmi navzájem. I v knize Genesis čteme, že Bůh tvoří svět *slovem*. Při studiu filosofie jsem se věnovala právě logické analýze přirozeného jazyka. Ale ještě jedno hledisko na jazycích obdivuji - jsou krásné po estetické stránce. Ta rozmanitost zvuků, nádhera slov, schopnost jednoho jazyka dokonale, stručně a elegantně vyjádřit myšlenku, pro kterou v jiném nenacházíme výrazy. Jsou slova, která si ráda převalují na jazyku jako karamelku, jak krásně znějí. Zrovna to slovo „ka-ra-me-la“... mňam.

Zvuková stránka jazyka nepochybně úzce souvisí s hudbou, zvláště s písní. Koneckonců, Eddu či finskou Kalevalu dávno předtím, než byly zapsány, šířili lidoví pěvci a jsou to texty primárně určené ke zpěvu. Souznějí slova a hudby bylo dovedeno k dokonalosti v gregoriánském chorálu, hudbě, která vychází přímo z melodič-

nosti a rytmu latinského jazyka. Ale to už příliš odbočuji od tématu.

Jak jsem byla nadšena, když jsem vše, o čem tu píši, nalezla v díle jednoho autora, Johna Reuela Ronalda Tolkiena. Nejde o jednu knihu, protože Tolkienovo dílo - Hobit, Pán Prstenů a Silmarillion - spolu úzce souvisejí. Dalo by se říct, že Hobit a Pán prstenů jsou podrobně rozpracované příběhy, které se odehrávají řádově v několika letech, a zapadají do celkového rámce Silmarillionu, jenž popisuje historii tisíců let.

Tolkien sám byl profesorem filologie na oxfordské univerzitě. Již v dětství vykazoval mimořádné nadání pro studium jazyků, ovšem nezůstal jen u toho naučit se latinu, řečtinu, francouzštinu a němčinu a později i další jazyky, zajímal se o jejich stavbu a především začal vytvářet jazyky vlastní. Spousta z nás se někdy snažila vytvořit nějaký tajný jazyk, kterým jsme si třeba psali deník nebo se domlouvali s nejbližším kamarádem. Tolkien měl však obrovský talent a nejenže

vytvořil slova svého jazyka, záleželo se též jeho gramatickou a morfologickou strukturou, propracoval svůj jazyk tak, že v něm byl schopen psát básně. Během roku 1915 v Tolkienovi vyklíčila myšlenka, že by svůj vymyšlený jazyk mohl využít ve zcela originální umělé mytologii. Sám totiž do hloubky studoval různé mytologické koncepce, ať již zmíněnou Kalevalu, Eddu či Běowulfa. A tak začíná postupně vznikat monumentální dílo, nakonec souhrnně nazvané Silmarillion (Tolkien na něm pracoval celý zbytek života a nikdy jej nevydal). Tato skutečnost mě nepřestává uvádět ve vytržení: proto, že si Tolkien vymyslel svůj jazyk, musel k němu dodat i fantastický svět. A to s kompletní mytologií, ve které líčí, jak byl tento svět stvořen, jak se vyvíjel, popisuje úžasné bytosti, Valar, elfy, trpaslíky, hobity a další. Tento svět však není jen idylický, je v něm přítomno zlo, jehož počátek líčí v kosmogonickém mýtu *Ainulindale*, *Hudba Ainur* (Tolkien, J. R. R.: *Silmarillion*, 1977):

„Byl Eru, Jediný, který se v Ardě nazývá Ilúvatar; a nejdříve udělal Ainur, Svaté, kteří byli potomstvem jeho myšlenky a byli s ním dříve, než bylo vytvořeno cokoli jiného. A mluvil k nim: předkládal jim hudební témata a oni před ním zpívali a on byl rád.“

...

Pak začaly hlasy Ainur, podobné harfám

a loutnám, píšťálám a trubkám, violám a varhanám a podobně nespočetným sborům zpívajícím slovy, ztvárňovat Ilúvatarovo téma ve velkou hudbu; a vzlétl zvuk nekonečných proměnlivých melodií utkaných v souzvuk, který v hloubkách i výškách překračoval hranice slyšitelnosti, a Ilúvatarovy přibytky se naplnily, až přetékaly, a hudba a ozvěna hudby vy-

cházely do Prázdna a ono nebylo prázdné.

...

Ale jak se téma rozvíjelo, vstoupilo Melkorovi do srdce, že do něho vplete látku vlastních představ, která neladila s Ilúvatarovým tématem; snažil se v ní totiž zvětšit moc a slávu partu, který mu byl přidělen.“

Předcházející ukázkou jsem zvolila ještě z jednoho důvodu. Není úžasné, že v Tolkienově mýtu tvoří Bůh svět z hudby? Hudba je navíc obsažena v Tolkienově díle průběžně. V Pánovi prstenů, místo aby prostě vyprávěly, postavy zpívají, písně jsou přítomny při všech významných příležitostech, Bilbo i Frodo jsou známí skladatelé písní atd.

Nyní jsem snad již stručně ukázala, proč se mi Tolkienovo dílo líbí. Vytvořil pohádkový, MYTOLOGICKÝ svět, stvořený z HUDBY, ve kterém se mluví libozvučnými JAZYKY. Ráda bych však zmínila ještě

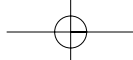
jeden moment Tolkienova života a tvorby, který je pro mě možná tím nejvýznamnějším. Hledání pravdy v jazycích, hudbě i mýtech mě nakonec přivedlo do římskokatolické církve, církve v dnešní době stojící na okraji společnosti, o níž se mnoho lidí vyjadřuje značně „nelichotivě“. A Tolkien sám byl katolíkem oddaně se hlásícím k církvi, která se v protestantské Anglii nacházela také v postavení obskurní menšiny. Jak člověka potěší, když zjistí, že autor, jehož dílo obdivuje, s ním sdílí i stejný světonázor, stejnou víru.

Ve svých dopisech se Tolkien ně-

kolikrát vyjadřuje ke snahám interpretovat Pána prstenů alegoricky. Striktně odmítá výklad, který v Sauronovi nachází rysy totalitních vůdců 20. století a Prsten například k atomové bombě (kniha vzniká mezi lety 1937-1949). Říká: „*Pán prstenů je samozřejmě zásadně křesťanské a katolické dílo, zprvu nevědomky, ale nakonec vědomě. Proto jsem do svého vymyšleného světa nevlozil nebo z něj vyjmul prakticky vše, co by se podobalo 'náboženství' nebo kultu ... Náboženský prvek je totiž přítomen v celém díle a jeho symbolismu.*“ (Tolkien, J. R. R.: *Dopis Robertu Murrayovi, SJ*, 1953.)

Je na každém čtenáři, aby hledal hlubší význam v díle, pojednávajícím na první pohled pouze o pohádkovém světě hobitů a elfů. Co mě oslovuje, je neustálá přítomnost tří pilířů křesťanství, tzv. kardinálních ctností - víry, naděje a lásky. Víra v Dobro, za něž stojí bojovat a obětovat se, Naděje ve vítězství Dobra, i když čelí zdánlivě nepřekonatelné přesile Zla, a Lásky a Milosrdenství, které jsou nástroji tohoto boje. V tomto smyslu má Tolkienovo dílo sílu oslovit a povzbudit každého z nás.

Eva B. Nováková

Jazzclub

Začátek podzimu patřil „hudbě bez hranic“

Druhý podzimní den, s příjemným počasím babího léta, patřil v Rýmařově zřejmě poslednímu open air hudebnímu festivalu tohoto roku. Koncert českých a polských kapel s názvem Hudba bez hranic spolufinancoval Evropský fond pro regionální rozvoj „Překračujeme hranice“.

Raně podzimní festival, který se

v sobotu 24. září konal v areálu fotbalového hřiště, navázal na česko-polský koncertní projekt letošního léta. Po předprázdninovém Majálesu a letní Skatastrofě se i Hudba bez hranic stala příležitostí pro setkání českých, především rýmařovských, a polských kapel, které stojí mimo komerční hudební proudy. Fanou-

škům se během léta představilo pět hudebních skupin z Opole, které předvedly, čím žije tamní nekomerční scéna.

Na průřezový Majáles přijela kapela Obora s ryčným westernem gorem grindem, na stylově vyhraněnější Skatastrofu dorazil Bongostan se skočným ska a 740 milionů oddychův s rozhoupavým reggae, Hudbou bez hranic rezonoval trash-death metalový Sekator i poněkud melodičtější punk v podání Last Remained.

Polské hosty na posledním festivalu doplnily čtyři místní kapely, reprezentující různé polohy zdejší hudební subkultury. Zahájení se ujala temně reflexivní Sibérija, osobitá alternativa doprovázející vernisáže i literární pořady, která se ovšem nikdy neodtrhla od svých undergroundových kořenů a zůstává spjatá s živou klubovou muzikou. Sousto pro rozjivenou mládež servirovala vzápětí kapela Genital Destruction, jejíž ná-

zev v překladu, stejně jako tituly většiny písní s ohledem na citlivější čtenáře nebudeme citovat. Následoval Mrtvý holub, který po čas svého vystoupení vrátil festivalu melodičnost. Polský host Last Remained poté předvedl příjemně poslouchatelný punk starého ražení v mladistvém provedení. Mezi jejich a finálním nářezem Sekatoru ještě na pódiu za- exhiboval Moskvič.

Tečka za přeshraničním koncertováním tohoto léta měla štěstí na teplý a slunečný den, který se ovšem posléze změnil ve velmi chladnou noc. Jasný signál, že hudební pořady se s ohledem na roční období začnou opět stahovat pod střechu, což bude vzhledem k probíhající rekonstrukci budovy Střediska volného času, která jediná disponuje velkým sálem s pódiem a tanečním parketem i odpovídajícím zázemím, znamenat hledání náhradních prostor. ZN

Last Remained

CLAIRE MICHAEL QUARTET

(jazz/Paříž - Francie)

Claire Michael
saxofony, flétna, zpěv

Jean-Michel Vallet
piano, klávesy

Patrick Chartol
kontrabas

Thierry Le Gall
bicí

RÝMAŘOV
14. 10. 2011
sál ZUŠ ve 20.30

vstupné:100,-

www.svcrymarov.cz/jazzclub

Servis služeb

Informační středisko Rýmařov

Otevírací doba:

Pondělí - pátek: 9.00-12.00; 13.00-17.00
Sobota: 9.00-12.00; 13.00-16.00
Neděle: 13.00-16.00

Krytý bazén v Břidličné Plavání pro veřejnost říjnu

Pondělí	14.00 - 20.00	Úterý	14.00 - 18.00
Středa	14.00 - 20.00	Čtvrtek	14.00 - 19.00
Pátek	14.00 - 20.00	Sobota	13.00 - 20.00
		Neděle	13.00 - 20.00

Vodní aerobik každé pondělí a čtvrtek od 18.45!

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově,

zve seniory k návštěvě **KAVÁRNIČEK** každé liché úterý v budově střediska na třídě Hrdinů 48 v Rýmařově.

Začátek vždy ve 13.30. Ukončení posezení 15.30-16.00.

Kdo není schopen dojet do kavárny, může využít odvoz v den setkání v 13.30 od hotelu Praděd.

Přijďte si za námi povykládat a naplánovat aktivity, které byste sami nepodnikli. Bližší informace na čísle 554 211 294.

Termíny kavárniček v roce 2011 (každý lichý týden v úterý):
11. 10., 25. 10., 8. 11., 22. 11., 6. 12., 20. 12.

Srdečně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

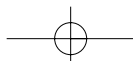
Výrobky ze sociálně terapeutické dílny Buřinka

Prodejní místa:

Sociálně terapeutická dílna Buřinka, Divadelní 10, Rýmařov

Informační centrum Rýmařov, náměstí Míru 6, Rýmařov

Potraviný Lazarczyk, Opavská 24, Rýmařov

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Vždy odpouštějme svým nepřátelům, nic je nedokáže víc rozzuřit.

Oscar Wilde

3. 10.	09:00	SVČ	Keramika s Buřinkou
4. 10.	10:00 17:00	SVČ	Informatika pro dospělé
7. 10.	20:30	Těl. Horn.	Tančírna na Hornoměstské – 3. lekce spol. tance pro dospělé
11. 10.	10:00 17:00	SVČ	Informatika pro dospělé
12. 10.	13:00	Těl. Horn.	Lukostřelecký kurz pro ZŠ Stará Ves
13. 10.	10:00	SVČ	Keramika pro ZŠ
13. 10.	17:00	SVČ	Pergamano - kurz výroby papírové krajky
14. 10.	20:30	Těl. Horn.	Tančírna na Hornoměstské – 4. lekce spol. tance pro dospělé
17. 10.	09:00	SVČ	Keramika s Buřinkou
17. 10.	14:00	SVČ	PC herna - turnaj v Call of Juarez
18. 10.	10:00 17:00	SVČ	Informatika pro dospělé
18. 10.	10:00	SVČ	Keramika pro ZŠ
21. 10.	20:30	Těl. Horn.	Tančírna na Hornoměstské – 5. lekce spol. tance pro dospělé
25. 10.	10:00 17:00	SVČ	Informatika pro dospělé
26. - 27. 10.		SVČ	<u>Prázdniny na draka</u>
26. 10.	08:00 - 16:00		Výlet – Lanové centrum Olomouc, Aquapark Bohuňovice – 385 Kč
26. 10.	10:00	SVČ	Keramická plastika dráčka na tužky – 30 Kč
26. 10.	13:30	SVČ	Projekce filmu: Jak vycvičit draka
27. 10.	10:00	SVČ	Keramický kachel s drakem - 30 Kč
27. 10.	13:30	SVČ	Tvorba létajícího komorového draka – 30 Kč
27. 10.	14:00	SVČ	Výtvarná dílna - tisk koláže
27. 10.	15:30	Stráž	Nebeské klání

www.svcrymarov.cz

Středisko volného času vás zve na

POČÍTAČOVÝ KURZ PRO DOSPĚLÉ

Kurz účastníky seznámí s počítačem, programy MS Word, MS Excel, Zoner, Nero a základy obsluhy internetu.

začátečníci
Úterý 10:00 - 11:30

pokročilí
Úterý 17:00 - 18:30

zápisné 400,-

Více informací a přihlášky získáte ve Středisku volného času Rýmařov.
www.svcrymarov.cz

Známá i neznámá výročí

7. 10. 1886 nar. **Josef Palivec**, básník a překladatel (zemř. 30. 1. 1975) - 125. výročí narození
7. 10. 1961 zemř. **František Tichý**, malíř a ilustrátor (nar. 24. 3. 1896) - 50. výročí úmrtí
9. 10. **Světový den pošty, výročí založení Světové poštovní unie v roce 1874, vyhlášen 1969 (OSN)**
9. 10. 1931 zemř. **Antal Stašek**, vl. jm. Antonín Zeman, prozaik (nar. 22. 7. 1843) - 80. výročí úmrtí
11. 10. 1896 nar. **Roman Jakobson**, ruský lingvista, sémiotik, literární teoretik (zemř. 18. 6. 1982) - 115. výročí narození
13. 10. 1941 zemř. **František Bílek**, sochař, grafik a ilustrátor (nar. 6. 11. 1872) - 70. výročí úmrtí
14. 10. 1861 nar. **Alois Mrštík**, spisovatel (zemř. 24. 2. 1925) - 150. výročí narození
15. 10. **Mezinárodní den bílé hole, svátek zrakově postižených lidí, slaví se od roku 1964**
15. 10. 1856 nar. **Oscar Wilde**, irský anglicky píšící spisovatel (zemř. 30. 11. 1900) - 155. výročí narození
15. 10. 1926 nar. **Michel Foucault**, francouzský filozof, historik a teoretik vědy a kultury (zemř. 25. 6. 1984) - 85. výr. nar.
15. 10. 1926 nar. **Evan Hunter**, pseud. **Ed McBain**, americký autor detektivních románů (zemř. 6. 7. 2005) - 85. výročí narození
17. 10. **Světový den za odstranění chudoby, od roku 1992 (OSN)**
18. 10. 1741 nar. **Pierre-Ambroise-Francois Choderlos de Laclos**, francouzský spisovatel (zemř. 5. 9. 1803) - 270. výr. nar.
19. 10. 1986 zemř. **Oldřich Lipský**, filmový režisér (nar. 4. 7. 1924) - 25. výročí úmrtí
20. 10. 1941 zahynul **Hanuš Bonn**, básník (nar. 5. 7. 1913) - 70. výročí úmrtí

SVČ Rýmařov zve na
KURZ PERGAMANA - výroby papírové krajky
čtvrtek 13. října od 17.00, SVČ Bartáková 21
přihlášky na tel. 554 21 14 10

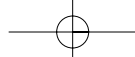
Středisko volného času Rýmařov

PRÁZDNINY NA DRAKA

26.10. a 27.10.

26. 10. 08:00 - 16:00 Výlet – Lanové centrum Olomouc, Aquapark Bohuňovice - 385 Kč
26. 10. 10:00 SVČ Keramická plastika dráčka na tužky - 30 Kč
26. 10. 13:30 SVČ Projekce filmu: Jak vycvičit draka
27. 10. 10:00 SVČ Keramický kachel s drakem - 30 Kč
27. 10. 13:30 SVČ Tvorba létajícího komorového draka
27. 10. 14:00 SVČ Výtvarná dílna - tisk koláže
27. 10. 15:30 Stráž Nebeské klání

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Erik Bílý	Rýmařov
Ondřej Čita	Janovice
Oldřich Neset	Rýmařov
Michal Metelka	Rýmařov
Klára Ilkiwová	Jiříkov
Tomáš Kux	Rýmařov
Anna Košťálová	Stránské
Lukáš Chlachula	Rýmařov
Ivan Ferenc	Horní Město
Natálie Mikulenková	Žďárský Potok

Blahopřejeme

jubilatům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Žofie Martišová - Rýmařov	80 let
Marie Dlouhá - Rýmařov	81 let
Svatoš Žerava - Janovice	81 let
Anežka Talčíková - Rýmařov	81 let
Karel Kudlák - Rýmařov	82 let
Otto Volek - Rýmařov	84 let
Josef Hrabina - Rýmařov	84 let
Pavel Lašák - Edrovice	84 let
Věra Přecechtělová - Rýmařov	87 let
Anna Matušková - Rýmařov	87 let
Marie Povýšilová - Ondřejov	87 let
Vladimír Tomek - Rýmařov	87 let
Božena Janečková - Rýmařov	89 let
Juliana Smitková - Rýmařov	90 let
Emilie Mikulencáková - Rýmařov	91 let
Marie Pindáková - Janovice	94 let

Dne 14. 10. 2011 oslaví pan

Vladimír Toman

80. narozeniny.

Hodně zdraví, vitality a lásky mu přeje
manželka Olga, dcera Jana s rodinou
a syn Vladimír s rodinou

Rozloučili jsme se

Karel Bulava - Malá Morávka 1946
Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

Městské muzeum a Galerie Octopus

pozvánka na novou výstavu

Luděk Adámek

Galerie OCTOPUS
Vás srdečně zve
na zahájení výstavy
skleněných a kovových
uměleckých předmětů,
plátek, obázi a kreseb ...
dne 15. října 2011 v 16 hodin

13. 10. - 3. 11. 2011

výstavu zahájí Mgr. Jiří Karel

Všechny vystavené předměty
můžete zakoupat na místě
či během výstavy.

Městské muzeum Rýmařov Vás zve na výstavu fotografií

Mongolsko

10.-31. 10. 2011
galerie Pranyř

Vernisáž: pondělí 10. října v 17.15

úvodní slovo: Mgr. Eva Vernerová (Univerzita Palackého
Olomouc)
promítání dokumentu Cesty české rozvojové pomoci -
Mongolsko + beseda s autorkou (E. Vernerová)

Městské muzeum Rýmařov

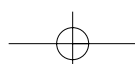
Vás srdečně zve na koncert

pěveckého sboru Bernardini

dne 13. 10. 2011 v 18:00

Kaple V Lipkách, Rýmařov

Vstupné 30 Kč, předprodej v Informačním centru
při Městském muzeu Rýmařov (nám. Míru 6)

Městská knihovna

Knihovnický festival letos připomněl K. J. Erbena

Týden od 3. září patřil opět knihovnám, knížkám a jejich čtenářům. Knihovny po celé republice připravily pro své návštěvníky zajímavý program, besedy, výstavy a akce na podporu čtenářství. V pondělí v 9 hodin ráno odstartoval Týden knihoven Veřejným říjnovým společným čtením (VŘSČ), letos z díla Karla Jaromíra Erbena.

Rýmařovská knihovna pozvala ke společnému čtení děti z pátých tříd základní školy. Během dopoledne se jich nad soubory pohádek Karla Jaromíra Erbena vystřídalo několik desítek. Četlo se štafetově a nahlas. „Je známo, že všichni málo čteme a neumíme číst nahlas,“ vysvětlila ředitelka knihovny Lenka Žmolíková a její slova potvrdili sami malí čtenáři. Přestože je ke čtenářství vede škola, žáci chodí pravidelně do knihovny a musejí z povinné četby připravovat referáty, po knížce dobrovolně sáhne jen část z nich. Ostatní dávají přednost sportování, počítačovým hrám a televizi. Vztah ke knihám se přitom snaží dětem vštípit už mateřské školy, kde se dětem předčítá třeba před odpoledním spánkem. Během Týdne knihoven navštěvovali mateřinky i knihovnici. Je ovšem známo, že pokud není zvykem číst doma, s rodiči, nacházejí děti cestu ke knihám jen obtížně.

Týden knihoven měl kromě propagace čtenář-

ství za cíl podpořit také aktivní využívání služeb této instituce. Knihovna vyhlásila anketu, ve které se svých uživatelů ptala na jejich spokojenost s nabízenými službami, po celý týden platila čtenářská amnestie, díky níž mohli opozdilci bez sankcí vrátit vypůjčené knížky, a rovněž registrace zdarma.

Přilákat nové čtenáře, ale i nečtenáře do knihovny mělo i několik doprovodných pořadů. V úterý se v dětském oddělení představili hned dva spisovatelé. Odpoledne proběhlo autorské čtení z textů začínající spisovatelky, studentky Kláry Jančíkové, účastnice soutěže Hlavnice A. C. Nora. Vpodvečer své romány představil autor historické beletrie Vlastimil Vondruška.

Vlastimil Vondruška během besedy přiblížil své spisovatelské začátky, v nichž sehrála roli náhoda. Ta jej totiž v letech vojenské služby u pracovních jednotek přivedla do jihomoravských archivů a pomohla objevit renesanční protokoly o zločinech, které se udály v jednotlivých městech a obsahovaly kromě popisu konkrétních prohrěšků i nezkraslené svědectví o tehdejší životě. Vondruška se historické kriminalistice věnoval i po ukončení vojenské služby jako přispěvatel časopisu Signál, kde mu vycházely pod pseudonymem Jan Alenský sloupky s náměty historických zločinů.

Dobové soudní spisy, které mu sloužily jako autentické prameny, ovšem obsahovaly jen výslechy polapených pachatelů, nikoliv popis pátrání, a odtud už byl pro Vondrušku jen krok k fikci a dráze autora historických detektivek. Jako spisovatel se Vlastimil Vondruška zaměřuje na období středověku, které je pro něj přitažlivé nejen námětově, ale celým životním stylem. Autor historické beletrie má podle něj zprostředkovat kromě dobových reálií a detailů tvořících kulisy příběhu především tehdejší mentalitu, vnímání času a hodnot, jako je spravedlnost, čest nebo víra, ale i nectnosti středověkého člověka, o které čtenáře ochudila prudní historiografie 19. století. Ve spojení s napínavým dějem kriminalistického případu může schopný vypravěč předat publiku víc informací o životě v minulosti než učebnice plné jmen a dat. Vlastimil Vondruška, český souputník Roberta van Gulika nebo Umberta Eca, při besedě přesvědčil své posluchače o tom, že středověký životní styl by mohl být v leccem inspirativní i pro „změkčilý“ dnešek.

Týden knihoven v Rýmařově provázela také výstava v Galerii U Stromu poznání. Janovický krajinář Miroslav Morávek v rámci ní uspořádal ukázkou toho, jak jeho obrazy vznikají, a maloval přímo před očima návštěvníků galerie.

Týden knihoven, který po loňském Karlu Hynku Máchovi letos připomněl výročí narození jeho mladšího vrstevníka a představitele jiné podoby českého romantismu Karla Jaromíra Erbena, přinesl řadu dalších témat. Vedle klesající čtenářské gramotnosti české společnosti upozornil i na roli knihoven coby kulturních institucí a míst pro setkávání lidí. ZV

Otevírací doba:

Pondělí	9.00 - 17.00
Úterý	9.00 - 17.00
Středa	zavřeno
Čtvrtek	9.00 - 17.00
Pátek	9.00 - 17.00
Sobota	8.00 - 11.00

Úsměvně

Napij se, synečku, napij

Dříve se říkalo, že má žízeň. Teď? Musí dodržovat pitný režim a taky zavodňovat organismus.

Muž má prý denně do sebe dostat až tři litry vody, žena o něco méně. Plastové láhve s vodou jsou přítelem nejméně, protože výzvy o nutnosti pít „husí víno“ kolem sebe přece slyšíme neustále. Reklamní podtext výrobců nápojů nelze necítit. „Petka“ je naším věrným průvodcem.

Až 60 % lidského těla tvoří voda; bez jídla vydržíme dlouho, bez životadárné tekutiny pouze pár dnů. Ona totiž voda pomáhá regulovat tělesnou teplotu, rozvádí živiny a kyslík, zvlhčuje sliznice a taky vyplavuje škodliviny. Sportovci oceňují důležitost tekutin pro stav kloubů, dámy pro zlepšení pleti i vlasů.

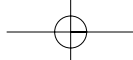
Naši předkové si v létě nosili na pole džbány s vodou (bohatší ochucovali vínem, chudší octem). Babičky radily, abychom ke

každému jídlu vypili sklenici vody. Vědci s tím souhlasí. Myslí se opravdu voda, ne přelázané přebublívané limonády nebo pivo. Stačí ta z kochoutku, je kvalitní a levná. V každé restauraci by měla být v karafě nebo džbánku k dispozici, to je teď šlágr.

Zhruba pětinu denní spotřeby vody pokryje ovoce, zelenina a potraviny; polévky, mléko, víno, káva i čaj. Poslední dva jmenované nápoje jsou močopudné.

Nemáš žízeň? Nepij! Tak právě na tom se lékaři dosud neshodli. Ale lidem nemocným, dětem a seniorům je třeba připomínat „pitný řád“.

Na Slovácku říkají: „Z gořalky sa hlúpne, z piva sa spí, enem z vína sa zpívá“. O vodě nic. Ale my víme své, víme, že voda je benzín těla a naše životní procesy „jedou“ na vodu. Člověk, to zní mokře. Voda rozum nekalí. Přeji vám hezké nepřepité a nežíznivé dny. Si

Organizace a spolky

Svatomichaelská pouť uctila jubileum ThDr. Františka Vaňáka

V neděli 25. září se v rýmařovské farnosti konala pouť ke sv. archandělu Michaelu. Nejznámějšímu z křesťanských andělů, jehož svátek připomíná 29. září i civilní kalendář, je zasvěcen farní kostel na Školním náměstí v Rýmařově. Ten byl také dějištěm hlavního programu pouti. Svatomichaelská pouť byla kromě andělského patrona hlavního rýmařovského katolického chrá-

mu letos věnována osobnosti Mons. ThDr. Františka Vaňáka, arcibiskupa olomouckého a metropolitou moravského, který působil téměř 40 let jako kněz v Rýmařově. V červnu tohoto roku jsme si připomněli 95. výročí jeho narození (viz portrét Františka Vaňáka v RH 13-2011), 14. září uběhlo přesně 20 let od jeho úmrtí.

Program letošní pouti zahájila

nedělní bohoslužba, které se ujal vzácný host rýmařovské farnosti - Mons. František Václav Lobkowitz, biskup ostravsko-opavské diecéze. Odpoledne pokračovala pouť svátostným požehnáním a koncertem pěveckých sborů, který do kostela sv. archanděla Michaela přilákal i nevěřící posluchače.

Jako první se představil smíšený pěvecký sbor při ZUŠ Bruntál, který vede Mgr. Jiřina Krystýnková. Sbor pod její taktovkou připravil přehlídku duchovní hudby z nejrůznějších období i kulturních oblastí, ve vokálním provedení i s doprovodem houslí, klavíru či kytary. Koncert zahájil bruntálský sbor pravoslavnou liturgickou skladbou, pokračoval mariánskými písněmi i díly barokních mistrů Antonia Vivaldiho či Johanna Sebastiana Bacha, ale neopomněl ani tvorbu soudobou, kterou reprezentovala slavná Cohenova píseň Hallelujah.

Druhým tělesem, které přijalo pozvání do svatomichaelského

kostela, byl Pěvecký sbor města Vrbna pod Pradědem pod vedením Mgr. Leoše Sekaniny. I tento sbor zahájil své vystoupení pravoslavnou písní, byl o něco mladší. Vrbenští zvolili pro svůj repertoár ukázkou duchovní hudby z nejrůznějších slohových údobí. Renesanci zastupoval Kryštof Harant z Polžic a Bezdružic, baroko Johann Sebastian Bach a Claudio Monteverdi, romantismus Franz Schubert, moderní tvorbu např. úryvek z díla Missa lyrica od Pavla Staňka a duchovní zpěv americké provenience spirituál Amen.

Na samotný závěr koncertu spojily své hlasy všechny tři vystupující pěvecké soubory - bruntálský, vrbenský i Rýmařovský chrámový sbor pod vedením Mgr. Petra Wolffa, aby společně pouť završily. Finální chorál věnovaný sv. Michaeli připomněl osobnosti svého tvůrce další ze zajímavých postav zdejšího kraje - skladatele církevní hudby a dlouholetého faráře z Andělské Hory P. Josefa Olejníka. ZN

Sociálně terapeutická dílna získala tkalcovský stav

Jak jistě většina obyvatel Rýmařova ví, v lednu tohoto roku proběhl ve velkém sále SVČ Rýmařov jubilejní 10. ples Diakonie ČCE - střediska v Rýmařově. Jeho výtěžek byl na začátku září 2011 použit k zakoupení dvoulistého tkalcovského stavu TSP-802 R s příslušenstvím a osnovním snovadlem od výrobce Vá-

clava Tomka ze Dvora Králové nad Labem.

Tento dvoulistý stav bude použit pro uživatele jako pomoc při rozvíjení motorických schopností. Jeho celková výška je 110 cm, výška osnovní roviny od základny 76 cm. Při odběru byli pracovníci sociálně terapeutické dílny zároveň proškoleni v tom, jak

koncert pro
KOUZELNOU BUŘINKU

pořádá Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, Rýmařov

RÝMAŘOV 20. 10. 2011 v 18.00

KINO Rýmařov vstupné: 70,-

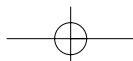
uvídíte - uslyšíte

ELVIS PRESLEY revival band

Pokřídli Bruntál, Mariánský Opava, Vincennium Šternberk, Kouzelnou buřinku Rýmařov

Výtěžek bude vložen do Centru vzdělávání a zábavy pro mentálně postižené Kouzelná buřinka.

navíjet osnovu a jak se stavem pracovat. Na osnovu stavu si uživatelé služeb a pracovníci střediska navili sami 500 m příze. Zakoupením stavu došlo k rozšíření tkalcovské dílny, kde jsme

dříve pracovali jen se stavy kolíkovými, vyrobenými ve stolařské dílně. Uživatelé dílny budou tkát koberce a tašky, které bude možno zakoupit v sociálně terapeutické dílně, v Informačním

centru Rýmařov nebo v prodejně potravin Lazarczyk. Pořízení této důležité pomůcky by pochopitelně nebylo možné bez přispění sponzorů a dalších, kteří se snaží usilovně pomáhat

osobám s mentálním či kombinovaným postižením v našem regionu. Jim všem patří naše velké DÍKY.

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově

V rámci týdne sociálních služeb vyhlášených APSS ČR a MPSV Vás Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově zve na

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

od 10. do 14. října 2011

V tyto dny si zájemci budou moci prohlédnout

od 8:00 do 14:30 hod. prostory budov a seznámit se s poskytovanými službami. V budově na tř. Hrdinů 48 bude možnost nechat si změřit krevní tlak.

*Ošetřovatelská služba
Pečovatelská služba
Osobní asistence*

tř. Hrdinů 48, Rýmařov

*Domov odpočinku ve stáří
Domov se zvláštním režimem
Týdenní stacionář*

Dolní Moravice 25

Sociálně terapeutická dílna

Divadelní 10, Rýmařov

www.diakonierymarov.cz

Osadní výbory informují

Ondřejovští senioři přišli za zábavou

Na první podzimní sobotní odpoledne 24. září připravila osadní rada v Ondřejově tradiční setkání se seniory. Pro velkou nemocnost nebyla účast seniorů velká. Pro ty, kteří však neodolali, bylo připraveno chutné občerstvení a k tanci i poslechu zahrálo Duo Akord muzikanta Vladimíra

míra Bulka a zpěvačky Ludmily Sigmundové. Ondřejovské seniory přijel pozdravit starosta města Rýmařova Petr Klouda. Osadní rada v Ondřejově pevně věří a již dnes se těší, že seniorů přijde na setkání příští rok mnohem více než letos.

Anežka Továřková

Poděkování

Osadní rada v Ondřejově děkuje panu Josefu Pipovi za sponzorský dar, který věnoval pro ondřejovskou Kolibu. *Anežka Továřková*

JAK VYJDE

Další číslo

RÝMAŘOVSKÉHO HORIZONTU

19/2011

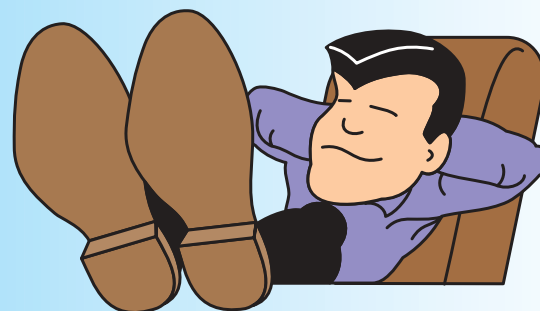

bude v prodeji od **21. 10. 2011**

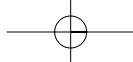
Uzávěrka pro vydání je ve čtvrtek 13. 10. 2011 do 12 hodin

Těšíme se na vaše příspěvky!

REKLAMA V RÝMAŘOVSKÉM HORIZONTU

SKVĚLÁ INVESTICE

Z okolních obcí a měst

„Izba starej mamy“ je slibný začátek obecního muzea

Slibný, opravdu - to potvrdí každý, kdo něčemu podobnému aspoň trochu rozumí. Jenže: sebeslibnější a sebenadějnější začátky, chcete-li iniciativy, potřebují i koncovky. Bez zdárného zakončení nebo zúročení jsou i ty nejlepší nápady, snahy, vynaložené náklady (o práci nemluvě) vlastně zbytečné.

Jistě se najdou tací, co podobně záslužné a mnohdy až dalšími generacemi plně oceněné snahy šmahem zlehčí, smetou z pomyslného stolu. Nedokáží překročit svůj stín, jejich inteligenční obzor je ohraničen jinými zájmy nebo nezájmy. Není to zas nějaká výjimka, setkat se s přímou zlomyslností a až naduté najevo dávanou nekulturností.

Své by o tom mohli vyprávět sběratelé-solitěři i instituce, jako jsou zavedená muzea. Pro úplnost - je i sorta „sběratelů“ do své kapsy a každý, kdo se pokoušel nebo pokouší zdokumentovat lomnické a tylovské reálie v minulosti, se s takovým (dej mu Pánbůh věčnou slávu) člověkem setkal. Pracně a s pochopením shromážděné dokumenty i předměty do obecní sbírky, dobově nazvané Sňh tradic, „sa minuly“ neznámo kdy a kam. Pak jsme je

uviděli na různých burzách a na otázku o jejich původu byla bezelstná odpověď, že to přece prodával pan XY. Žel dokonce obecní funkcionář... Pravda, něco málo po něm zbylo, a i to se „pozbylo“ neznámo kam.

Tak je nás několik, většina mimo Lomnici, co vlastníme ledacos cenného a zajímavého. Popravdě řečeno, s přibývajícím věkem se naskytá otázka, jak s tím naložit, někdo třeba z osobních důvodů směřuje trvale mimo naši obec, hlásí se zdravotní potíže atd. Není problém cokoliv prodat přes internet i do ciziny (nebo odtud koupit), jenže to je až ta poslední možnost.

O něco by měl zájem možná archiv, o něco okresní muzeum a téměř o všechno pak většina nově vzniklých obecních nebo soukromých muzeí. Kvete zde čilý výměnný obchod s předměty i písemnostmi, přičemž Lomnice u Rýmařova je velmi dobrá a osvědčená značka, to mi věřte!

Na prstech jedné ruky spočítáte v okolí obce s tak bohatě doloženou historií, už třeba jen tradice nejstarší pošty v širokém okolí nebo místní vojenské hřbitovy, lomnické pověsti

a dochované vyprávěny vždy s reálným jádrem, lesnické tradice, místní studánky, zachovalé prvky, či dokonce celé stavby architektonicky zajímavé a na první pohled viditelné atd. V Zemském archivu v Opavě nebo i v Brně by se spisy se záznamem o dějinách Lomnice nebo Tylova dal zaplnit velký stůl. Většinu z nich po staletí asi nikdo nečetl.

To nejlepší má přijít nakonec a my se vrátíme ke sbírce paní Anny Kyselové z Tylova. Prezentovala ji už nejméně třikrát na proběhlých dnech obce Lomnice, a kdo měl možnost podobné exponáty vidět nejen u nás, ale i třeba u našich sousedů v Rakousku nebo Maďarsku, ten pak uctivě smeká!

Jde o amatérsky, nicméně originálně pojatou sbírku, nebo oblíbenými slovy retroexpozici, bytové a oděvní kultury se všemi náležitostmi. Včetně těch lidově vyšívaných kuchařek a cenných (podtrhuji) barvotisků. Spousta dříve běžných doplňků každé venkovské domácnosti, nábytkové solitéry aj. Přitom každý jen trochu vnímavý zájemce pozná, že ledacos je ve stavu, jako by někdo z té „kuchyně starej mamy“ právě odešel na dvorek nakrmit drůbež...

Paní Kyselová nijak neskrývá slovenský původ snad většiny předmětů a to činí vše ještě charakterističtější pro náš region se silným zastoupením dosídlenců slovenského původu ve více vlnách.

Dost zasloužené chvály, ale naskytá se otázka, co s tím vším? Jak to zachovat a ochránit, kam s dalšími zmíněnými předměty umístit, učinit je obecně dostupnými, aby plnily kulturně-výchovný i reprezentativní účel obce? Kde vzít peníze, na jaké fondy se obrátit a mnoho dalších otázek se ještě vynoří. Lze o nich zatím alespoň diskutovat a první příspěvek se už hlásí: což tak využít zachovalou, dostupnou a možná levnou budovu nádraží včetně udržovaných ploch v okolí? Je v ní k dispozici i byt pro správce. Ostatně v Rakousku bývalé železniční stanice k podobným účelům slouží. *Jaroslav Chytil*

Albrechtický kostel po dvou letech znovu ožil

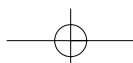

V sobotu 1. října se po dvouleté odlmce otevřely dveře kostela Nejsvětější Trojice v Albrechticích u Rýmařova. Opuštěná a léta zanedbávaná sakrální památka ožívá péčí členů občanského sdružení, které bylo založeno s cílem ji zachránit před úpadkem, a každoročně na přelomu léta a podzimu se stává dějištěm Pásma kostelního.

Pravidelné kulturní pořady v interiéru barokní stavby organizuje skupinka mladých umělců jako součást svých setkání, tzv. Barevných víkendů. Po dlouhé řádce těchto výtvarnických sessi-

onů, které postupně zahrnuly do svého programu i hudební a recitační vystoupení a během let vyčerpaly celé barevné spektrum, se po loňské pauze vrátilo do Albrechtic i Pásmo kostelní. Jeho smyslem je upozornit na stav albrechtického kostela, vrátit do něj alespoň jednou za rok lidskou přítomnost a v neposlední řadě pomocí vybraného vstupného a sponzorských darů chrám udržovat a zabezpečovat, když ne přímo zvelebovat.

Během několika let existence sdružení (bylo založeno v roce 2005) se podařilo doslova vysekat

kostelík a jeho přístupovou cestu z náletového porostu, opravit a natřít střechu, kterou zatékalo, okna a dveře zajistit proti vniknutí vandalů nebo opravit kamennou vstupní bránu ke zdejšímu hřbitovu. Tu bohužel letos smetla větrná smršť, resp. povalený strom. Poslední záchrannou akcí na kostele bylo odvodnění budovy.

Kulturní program, který už po několika let láká do kostela v Albrechticích vedle pamětníků jeho slavnějších dob i příznivce umění, také letos propojil svět sakrální s profánním. Pásmo kostelní tvo-

řila bohoslužba a vystoupení autorů světské, byt meditativně zaměřené hudby, poezie a vizuální tvorby.

Pásmo zahájil P. Piotr Oskwarek z břidličenské farnosti modlitbou a krátkou úvahou nad tématem víry - v bytí či nebytí Boha a víry obecně, jak ji obsahuje život člověka věčícího i nevěčícího. K jeho slovům se připojil i host ze Slovenska, P. Dušan, který vyprávěl příběh jednoho skutečného dívčího osudu, ve kterém sehrála víra osudovou roli. Oba kněží na závěr udělili požehnání.

Podobu zbývající části odpoledne určovala vystoupení pozvaných umělců. Jako první se představila písničkářka Beata Bocek z Rožnova pod Radhoštěm. Multiinstrumentalistka, která vedle kytary, ukulele a harmoniky ovládá i hru na koncovku (flétnu typickou pro moravskou lidovou hudbu) nebo na mbiru (drnkací nástroj původem ze Zimbabwe), pochází z Českého Těšína, díky čemuž v jejích písních zaznívala vedle češtiny a angličtiny také zvukomalebná polština.

Básníky letos zastupoval mladý brněnský autor Tomáš Ulrich, který se představil zdejšímu publiku už několikrát, ovšem v roli varhánníka, v cyklu adventních a velikonocných koncertů. Tentokrát nechal promlouvat pouze svůj hlas, a to v ukázkách ze své druhé sbírky *Nevylévat moře*.

Poslední vystoupení pásma patřilo rovněž osobnosti, která u nás není úplně neznámá. Jako hráč na kytaru a zpěvák se představil šumpeřský pedagog Darren Eve, původem z Velké Británie, jejíž doprovázela na housle Iva Smýkalová. Návštěvníci rýmařovského muzea je mohli slyšet

při několika vernisážích a před pár týdny mohli také zhlédnout výstavu Eveových fotografií.

Vizuální umění tentokrát v albrechtickém kostele reprezentovala dvojice fotografů. Jaroslav „Hřebík“ Hřebíček z Borku představil snímky albrechtického kostela a jeho zákoutí, které pořídil na svůj více než sto let starý přístroj. Fotografie se zvláštní, tajemnou atmosférou doplnila jeho vnučka, teprve pětiletá fotografka Anežka „Adélka“ Vohralíková, která prostřednictvím svých neumělých, ale rozhodně ne nezajímavých záběrů nabídla svět očima dítěte, plný detailů a záhad ukrytých tam, kde je my, dospělí, už vidět nedokážeme.

Pásmo kostelní se letos konalo v poněkud pozdějším termínu než obvykle, vzhledem k charakteru tohoto babího léta však mělo štěstí na počasí. Slunce prosvítající barevnými skly oken si ce nedokázalo prohrát prostor málo navštěvované chrámové lodi, dodávalo však další rozměr příjemné atmosféře, kterou v ní duchovně-umělecké pásmo dokázalo vytvořit. ZN

Mistrovství České republiky v letním biatlonu

O třetím zářijovém víkendu se v Břidličné uskutečnilo závěrečné kolo Českého poháru v letním biatlonu žactva. Pro celý tým sportovců z Břidličné to bylo důležité klání, protože šlo o to, zda pořadatelé obhájí potřetí v řadě první místo v celorepublikové soutěži klubů.

Dorost a dospělí se o svá umístění poprali už o prázdninách ve Starém Městě pod Landštejnem a přivezli pár cenných umístění. Mistryní ČR se stala v kategorii dorostenek B Andrea Prokešová, stříbrnou pozici v této kategorii získala Andrea Kováčová. Obě Andrey vybojovaly také bronzovou medaili ve štafetě dvojic. Stříbrnou medaili ve štafetě v kategorii dorostenců se podařilo vyhrát i Jiřímu Polcerovi s Markem Vohnoutkou.

Bronzové medaile si na krk mohli pověsit i muži - Milan Wurst v kategorii A a ve štafetě dvojic, Tomáš Latka v kategorii mužů B a Vladimír Hlobil ve štafetě dvojic. Připravili tak pro boje žactva velmi dobrou výchozí pozici k obhajobě klubového titulu. V Břidličné pak skupina šesti desítek pořadatelů uspořádala závěrečné kolo žactva. Bojů se zúčastnilo 161 závodníků ze 33 klubů, dokonce ze dvou slovenských. Sobota 17. září patřila intervalovým startům a štafetám a neděle 18. září pak bojům s hromadným startem. Počasí se náramně vydařilo a slunce celou dobu ohřívalo vydatný „severák“ vanoucí od Pradědu. I tentokrát místní zabodovali a podařilo se jim vybojovat několik cenných medailí. V individuálních bojích

si stříbrné medaile odnesly Klára Ujřalušá v kategorii zářijovní A a Veronika Pernicová v kategorii zářijovní B. Zlaté medaile a tituly mistrů ČR se pak rozdávaly pro místní borce přede-

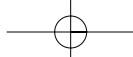
vším v kategorii štafet - na krk si nejcennější kov mohly hrdě zavěsit členky štafety v kategorii zářijovní A ve složení Klára Ujřalušá, Alena Kováříková a Markéta Kubíčková, zářijovní C Veronika Pernicová, Julie Ondrušková a K. Otavová a také žáci B David Volek, Martin Repáň a Vojtěch Novotný. Všem bojovníkům srdečně k titulu, předvedeným výkonům a dosaženým výsledkům gratulujeme. Místní závodníci tak potvrdili především týmového ducha našeho oddílu.

Mistrovství České republiky v Břidličné bylo závěrečným závodem soutěží o Český pohár v letním biatlonu. Nejlepším klubem z celkového počtu 43 klubů se stal Klub biatlonu Břidličná. Družstvo žáků obsadilo celkově druhé místo, dorostenci z Břidličné byli první a neúplně družstvo dospělých se umístilo na osmém místě. Součet bodů těchto tří družstev zajistil Břidličné již potřetí v řadě celkové první místo před kluby z Nového Města na Moravě a Střelkou Brno. Za toto velice úspěšné zakončení letošní sezóny patří obrovský dík nejen závodníkům, ale především trenérům, kteří se dětem ve svém volném čase celé roky věnují, rodičům, kteří se aktivně do dění v klubu zapojují, a všem ostatním aktivním členům klubu, bez jejichž nezištné pomoci by místní klub nemohl úspěšně pořádat republiková kola závodů a dosahovat tak skvělých výsledků.

Libuše Machová

Foto: Daniel Mach st.

NAŠE LISTÁRNA

Slovo „revitalizace“!

Mysleli jsme si, že to slovo znamená zlepšení životního prostředí a zlepšení podmínek pro život obyvatel města, aby v něm rádi bydleli. To, co se děje na Větrné ulici, je zločin a úplné popření významu toho slova.

Před domem, kde bydlíme, bylo vykáceno asi patnáct stromů a keřů, které jsme sázeli ke zkrášlení okolí a eliminaci prachu a hluku ze silnice, když jsme se před 40 lety na toto sídliště přestěhovali. V rámci „revitalizace“ budeme mít pod okny asfaltovou plochu, budeme dýchat

smrad ze startujících aut místo trávníků a příjemného prostředí. Jak je možné, že zarytý ekolog na odboru životního prostředí, který měl chránit zeleň, schválil takovou katastrofu? A ve vegetačním období!!! Jen ať RNDr. Čermák situaci nevysvětluje veřejným zájmem nebo nemocí stromů. Na slíbenou výsadbu nových keřů není v tomto asfaltovém prostoru místo. Od stolu se rychle rozhoduje a na občany sídliště, kteří zde žijí, se nebere ohled.

Obyvatelé domu
Větrná č. 8, 10, 12

vyjádření starosty města Rýmařova Ing. Petra Kloudy

V dopise lze rozpoznat lítost a zároveň rozhořčení obyvatel domu Větrná 8, 10, 12 nad vykácením stromů, které před mnoha lety vysadili, pečovali o ně, a měli k nim tedy jistě mnohem hlubší vztah, než jaký má řadový občan města k veřejné zeleni. Tomu rozumí každý z nás, komu záleží na přírodě a veřejnou zeleň nevnímá jako nechtěného producenta listů, jehličí a ptačího řevu. Jenže právě za těch zmiňovaných čtyřicet let existence sídliště a jeho zeleně, tehdy spontánně a jistě v dobrém úmyslu vysazované, se mnoho změnilo. Revitalizace sídliště Hornoměstská - Větrná se připravovala několik let. Součástí této přípravy byla i anketa, kdy z dotazníků obyvatel tohoto sídliště vyplynul jednoznačně jako nejzávažnější problém nedostatek parkovacích míst, a tento požadavek tedy musel být zohledněn v projektu. Projekt byl zveřejněn a poté projednán v orgánech města i s veřejností. Je proto chybou, že se někteří obyvatelé sídliště s projektem včas neseznámili a se svými vy-

hradami přicházejí až nyní, kdy je projekt schválen, je vydáno stavební povolení, přiznána dotace a probíhá realizace.

Realizace I. etapy má podle projektu stát 6,140 mil. Kč a zahrnuje vnější obvodové partie sídliště. Vzniknout má 60 nových parkovacích míst, nové chodníky a opravy starých včetně vstupů do bytových domů, výsadba nové zeleně a mobiliáře. Počet vykácených stromů je celkem 25, počet nově vysázených stromů má být 29 a navíc 20 keřů. Na příští rok předpokládáme opakované podání žádosti na II. etapu - vnitřní část sídliště, a pokud opět uspějeme, pak budou ve městě všechna sídliště revitalizována.

Slovo „revitalizace“ v tomto případě musíme vnímat v širších souvislostech dnešního života městských sídlišť, i z pohledu nově vzniklých a naléhavých potřeb jeho obyvatel - nových parkovacích míst. V sídlišti Větrná - Hornoměstská je celkem 362 bytů. V dnešní době musíme počítat s průměrnou vybaveností jedno

osobní auto na jednu domácnost s trvale vzrůstajícím trendem vybavenosti. Nedalekých garáží v okolí městské výtopny je asi 250, ale zdaleka ne všechny slouží obyvatelům sídliště. Z tohoto výpočtu lze odhadnout potřebu parkovacích míst v sídlišti nejméně na 200. Dnes je tu míst devadesát, a majitelé proto parkují auta na nevhodných místech.

K problematice kácení stromů ještě musím podotknout, že nejvíce stížností na zeleň a nejvíce žádostí o kácení přichází právě od obyvatel tohoto sídliště, a to i na stromy, které jsou v současnosti káceny. O kácení stromů v případě, kdy jde o stromy na pozemku města, rozhodují orgány města - komise složená ze zastupitelů města, nikoliv pouze RNDr. Čermák nebo odbor ŽPaRR. K řadě případů o kácení stromu rozhodne až odborné stanovisko dendrologa nebo pracovníka CHKO Jeseníky. Povolovat kácení stromů nikoho z nás netěší a je to jedna z nejnevěděčnejších prací, které znám. Jakékoliv rozhodnutí

je vždy obyvateli města hodnoceno velmi rozporuplně a rozdílně, především podle toho, zda mají, nebo nemají na skácení stromů osobní zájem.

Komise životního prostředí a regionálního rozvoje proto vždy citlivě zvažuje všechna pro i proti. V případě revitalizace sídliště došla k závěru, že výstavba dalších parkovacích míst a vybudování chodníků je prioritou a v zájmu většiny obyvatel a bez skácení předmětných stromů se bohužel neobejde.

Součástí regenerace sídliště bude samozřejmě i výsadba nové zeleně podle projektu. Pokud jde o kácení a dobu vegetačního klidu, tak tato začíná 1. října. Zákaz kácení v době vegetace neplatí absolutně, vždy je nutno přihlídnout k podmínkám a důvodům. Ve vegetaci je kácení nevhodné zejména kvůli možnému hnízdění ptáků a životním cyklům dalších živočichů, což již nyní nepřipadá v úvahu. Zkrácení doby vegetace o několik dnů bylo nutné z důvodu dodržení termínů výstavby.

Poděkování

Motto: Nemůžeme dělat velké věci, pouze malé s velkou láskou! Matka Tereza

Když jsem se po třech týdnech znovu objevila u svého lékaře MUDr. Bohumila Servuse, přivítal mě hned ve dveřích se slovy: „Ženská, vy musíte děkovat vašim klukům, kteří vás dotlačili ke mně, jinak nevím, jak by vše dopadlo!“

Tato slova mě dovedla k myšlence poděkovat prostřednictvím Rýmařovského horizontu všem, kteří nade mnou stojí jako andělé

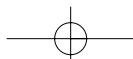
strážníci a celá svatá rodina s Božím požehnáním a ochranou. Nejdříve chci proto poděkovat Pánu Bohu za velkou víru do života a Jeho vůli, jak na zemi, tak i v nebi. Potom chci poděkovat Vám, milý pane doktore Bohumile, že jste při první prohlídce okamžitě zjistil moji diagnózu, hned začal s léčením a na druhý den mě nahlásil do Podhorské nemocnice v Bruntá-

le, kde mě rovněž vyšetřili a potvrdili Vaši diagnózu.

Primáři, lékaři, sestřičky a rentgenologové byli ke mně moc milí a měli se mnou velkou trpělivost. Děkuji lékaři z bruntálské anesteziologie, který se v den mé operace rozhodl, že mě v Podhorské nemocnici nebudou operovat, neboť až teprve po operaci v šumperské nemocnici, kam jsem byla záhy převezena,

jsem pochopila jeho obavy. Záleží mu na zdraví pacienta, ne jen dokázat, že „my to zvládneme“. Proto přeji bruntálským lékařům Podhorské nemocnice vždy správné rozhodnutí a lásku ke svým pacientům.

Operace v Šumperku proběhla do dvou dnů a pak jsem si ještě poležela na jednotce intenzivní péče s mnoha kanylami, napojena na různé přístroje, které Podhorská

nemocnice, pracoviště Bruntál, nemá. Složitě operace jsou v Šumperku na denním pořádku. Práce lékařů a celého zdravotnického personálu je nesmírně těžké povolání, být stále ostražití, přitom usměvaví a být připraveni pomáhat s láskou. Poděkování proto směřuje i všem lékařům a zdravotnickému personálu do nemocnice v Šumperku za jejich krásný přístup k pacientům.

Chtěla bych proto připomenout naší vládě a ministrům, ať dostanou konečně rozum, který přijali také od Pána Boha (nebo že by na ně zapomněli?), aby nekrátili platy sestřičkám, obětavým, i když

jim není někdy do úsměvu, ale na pacienty milým a láskyplným. Nad šumperskou nemocnicí vládne duch našeho milého pana primáře Romana Volnohradského, který mnoha lidem zachránil život, i mně v naší bývalé krásné rýmařovské nemocnici, kde byly uznávané lékařské kapacity. Mezi ně patří také rýmařovský praktický lékař MUDr. Miroslav Smýkal, kterému přeji vše nejlepší k jeho krásnému životnímu jubileu, a také aby byl se svou paní Ludmilou dlouho zdravý a šťastný a my se ještě často potkávali. Máme si vždy co říci.

Chtěla jsem napsat jen krátké

poděkování, ale jak se může těmto lidem jen krátce poděkovat? Maminka vždycky říkala, poděkovat a přijít s kytičkou máme za života, potom zbývá už jen modlitba. A tu posílám všem, kteří už nejsou mezi námi. Děkuji Vám!

Poděkovat chci také svým výborným klukům, milým rodinám, které jsou mou životní oporou ve zdraví i v nemoci. Vždy jsou u mě, když je potřebuji. Život nebyl peříčko, neměli jsme to, co mají dnešní děti a vnoučata. Děda s babičkou nám byli vždy dobrými pomocníky, když bylo nejhůř, a z Vás, mí synové,

by měli určitě radost. Poděkovat bych chtěla také sousedkám, které se o mě denně staraly, aby mně doma nic nechybělo. Pračka vyprala, ony pověsily prádlo, tomu všemu se říká štěstí.

Poděkovat bych chtěla také přátelům z blízka i z daleka, za modlitby, přimluvy u Pána, za vzpomínky, za tu velikou lásku. Všichni jste dokázali velké neuskutečné věci uskutečnit a dát. To vše dokáží jen ti nejlepší. Za vás všechny velké Bůh zaplatí a Boží požehnání, bez kterého marné naše namáhání.

Vaše vděčná

Olga Schreiberová, Rýmařov

Zajímavosti z přírody

Chřástal: pták, který dokáže zastavit technoparty

Chřástal polní (Crex crex) opravdu už několikrát v naší re-

publice dokázal překazit plány na chystanou technoparty. Ta

většinou probíhá na rozlehlé louce a právě takové louky jsou nejvhodnějším biotopem tohoto přísně chráněného ptáka. Pokud by mohlo dojít k jeho vyrušení v době hnízdění, všechny podobné akce musí počkat.

Chřástal polní je nenápadně zbarvený pták velikosti hrdličky, který do naší republiky přilétá z Afriky začátkem května. Kdo by chřástala někdy zahlédl, měl by opravdu velké štěstí. Pokud totiž na jaře obsadí svůj biotop, létá už jen minimálně a pohybuje se pouze ve vysoké trávě.

Zato slyšet jej můžete od konce května do konce července v noci díky jeho typickému hlasu, který připomíná přejíždění hřebínku nějakým předmětem. Takto se v pravidelných intervalech dokáže chřástal ozývat celou noc.

A jak to s ním vypadá u nás na Rýmařovsku? Chřástal polní je

předmětem ochrany v Ptačí oblasti Jeseníky a jeho monitoring se provádí v tříletých cyklech. Zrovna letos několik sčítatelů opět kontrolovalo jeho stavy v uvedené oblasti, která je téměř shodná s CHKO Jeseníky. A výsledky jsou pozitivní. Jeho stavy se u nás i v celé republice zvyšují. Vliv na to mají tzv. agroenvironmentální programy, do kterých se mohou zapojit zemědělci, na jejichž obhospodávaných loukách se chřástal vyskytuje. Dostávají vyšší dotace na 1 ha pozemku a jejich jedinou povinností je kosit příslušné louky až po 15. srpnu. Tak to například vypadá v Nové Vsi u Rýmařova.

A pokud byste příští rok chtěli chřástala slyšet, vyjděte si někdy v červnu po 23. hodině na louky mezi Rýmařovem, Harachovem a Dolní Moravicí a zcela jistě budete mít štěstí.

Miroslav Glacner

Soukromá řádková inzerce

Pronájem

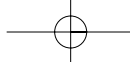
Nabízíme pronájem bytu 3 + 1, 75 m², v přízemí nekuřáckého domu, který je po celkové rekonstrukci, se dvěma bytovými jednotkami, nedaleko centra města Rýmařova. Byt je renovován se zachováním historických prvků. Nová koupelna, okna, samostatné topení na plyn, renovované parkety. Pronájem je včetně komory a menší garáže v domě. Cena nájmu **5 000 Kč/měsíc** + náklady na provoz. **Tel.: 721 527 068.**

Prodej

Prodám dvě garáže na ulici Okružní (u kotelny), v osobním vlastnictví i s pozemkem, nové střechy, nová el. instalace v mědi. Garáže jsou vedle sebe, možná úprava na dvojgaráž, nyní průchozí (futra 70 cm). Garáže je možné prodat samostatně. V jedné z nich je montážní jáma a kolejnice s pojezdem na manipulaci např. s motory. **Cena k jednání. Tel.: 604 639 963.**

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Bartákova 21, 795 01 Rýmařov, tel.: **554 211 411**, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne: 29. 9. 2011.** Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný.
Redakční rada: Ing. Miloslav Marek, Bc. Leona Pleská, Mgr. Vladimír Stanzel, Mgr. Marek Bocián. **Adresa redakce:** Bartákova 21, 795 01 Rýmařov, tel.: **554 230 459**, mobil: **732 102 489**, e-mail: rymhor@seznam.cz. **Vyšlo dne: 7. 10. 2011.**
Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 13. 10. 2011. Další číslo vyjde 21. 10. 2011. Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 23 00 27, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 15 Kč**

Sport

Motoristické akce lákají čím dál víc příznivců

V sobotu 24. září se jel v Rýmařově další závod v auto-hobby-crossu. Na start se postavilo devatenáct jezdců a jezdkyň. Za vydařeného počasí a před početnou obcí diváků se na trati rozpoutaly urputné boje. Závod byl tentokrát vypsan i pro naše nejmenší motoristické naděje na čtyřkolkách. V této divizi startovalo pět mladých závodníků.

Výsledky závodu:

Divize D1:

1. místo Jiří Křístek (Škoda), 2. místo Vladimír Palát (Suzuki), 3. místo Jiří Rotter (Ford)

Divize D2:

1. místo Jiří Doubrava (Seat), 2. místo Miroslav Šuba (Ford), 3. místo Jiří Rotter (Ford)

Závod žen:

1. místo Jana Horáčková (Seat), 2. místo Hana Skoumalová (Renault), 3. místo Martina Vilímková (Škoda)

Závod čtyřkolek nejmladších motoristických nadějí se jel ve čtyřech základních jízdách a jedné jízdě finálové. První projel cílem Jan Jiří Žák následován Petrem Hrabalem, třetí pozici vybojoval Michal Grachvaldský, bramborovou medaili uhájil Filip Horáček a pátý skončil Miroslav Školuda. Všichni benjamínci byli odměněni pěknými cenami. Novinkou letošního ročníku rýmařovského seriálu závodů auto-hobby-crossu bude volný hodinový závod (tzv. „hodinovka“), která se pojede 22. října, tradičně v sobotu. Tento závod je vypsan bez rozdílu kubatury a odstartuje v 10.00 finálovým závodem žen. V 10.30 vyrazí na trať čtyřkolky a v 11.00 zahájí závodníci zmíněnou hodinovku. A jak si vedly posádky vozů v průběhu právě skončené letošní sezóny, vypovídají následující výsledky:

V divizi D1 si celkové prvenství odnáší Zdeněk Vilímek (Škoda), stříbro patří Bohumi-

lu Bernátkovi ml. (Peugeot) a bronz si odnáší Jiří Rotter (Ford).

V divizi D2 kraluje Miroslav Šuba (Ford), druhou pozici vybojoval Filip Horáček (Seat) a třetí skončil Jan Martinček (VW).

Pořadatelé blahopřejí sponzorovi závodu žen Bohumilu Bernátkovi st., který se letos dožil 50 let, a přejí mu hodně zdraví, štěstí a lásky. Zároveň děkují Sboru dobrovolných hasičů z Horního Města za opětovnou spolupráci a všem jezdčům za účast.

Na závěr je tady pozvánka pro příznivce motoristického sportu na poslední letošní závody a na již zmíněnou hodinovku. Závěrečné vyhlášení všech výsledků letošní sezóny proběhne 22. října v restauraci Karolina v Janovicích. Začátek slavnostního večera je v 19.30.

Další informace lze najít na webových stránkách auto-hobby-cross-rymarov.blog.cz.

Jan Dohnal

Morava zná svého motokrosového mistra

První podzimní neděli se jely poslední finálové jízdy seriálu Mistrovství Moravy Crossracing cup v sezóně 2011. Pořadatelství závěrečného, dvanáctého podniku se ujala Dlouhá Loučka, kam se na motokrosové závodě sjele více než 133 jezdců kategorií Quad (58), MX (63) a šest posádek kategorie Side. Samozřejmě nechyběla kompletní republiková špička a početné mezinárodní zastoupení zejména z Polska a Slovenska. Jezdci si pochvalovali již tradičně dobře připravenou trať i slunečné počasí.

Před posledním závodem zdaleka nebylo o vítězi královské třídy 4K Profi rozhodnuto. Vedoucí jezdec průběžného pořadí Lukáš Studený musel o vedoucí příčku bojovat až

do konce. S dvanáctibodovým mankem za ním byl připraven se utkat o titul i druhý jezdec v pořadí Pavel Vik ml., který si však navíc musel pohlídat jezdce za svými zády. Třetím jezdcem v pořadí nebyl nikdo jiný než úřadující mistr republiky David Tušl, který na Vika ztrácel pouhých pět bodů. O poslední body však přijeli bojovat i Martin Liška, novopečený mistr Slovenska Roman Repa a také domácí jezdec Marian Klíč. Takže atmosféra v depu před finálovými jízdami byla jen pro psychicky otrlé jedince.

Po startu první jízdy se ujal vedení Marian Klíč následován Lukášem Studeným. David Tušl se zařadil na třetí příčku. Během několika málo kol se ale Tušl propracoval až na

vedoucí pozici a svoji Yamahu dovezl úspěšně až do cíle před Studeným. Tomu se podařilo v závěru finálové jízdy propracovat před Klíče, který dlouho kroužil za Tušlem. Bohužel v posledním kole byl Klíč ze třetí pozice odsunut za Romana Repu.

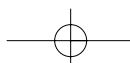
Ve druhé jízdě v zatáčce po startu došlo ke kolizi několika jezdců, ve které zůstal i Repa, pro nějž závod skončil. Vítězství opět vybojoval Tušl, který dlouho, prakticky až do posledního kola, jezdil za vedoucím Klíčem. Třetí příčkou si v závěrečném závodě sezóny dojel Lukáš Studený pro cenné body, které mu právem přinesly titul mistra Moravy pro rok 2011. Bohužel se tolik nedařilo druhému jezdcovi v celkovém pořadí Pavlu Vikovi. Ze stříbrné příčky byl Tušlem sesazen a při slavnostním vyhlášení vítězů se tak postavil po jeho boku na třetí příčku.

Dvanáctého, závěrečného závodu seriálu Crossracing cup 2011 - Mistrovství Moravy Quad & Side v Dlouhé Loučce se zúčastnil také rýmařovský jezdec Marek Dřevo ve třídě Hobby MX2 na stroji Yamaha 250. Po urputných bojích dokázal, že patří mezi špičku, a to nejen v této třídě, a zaslouženě si vybojoval stříbro. Pro zlato si v téže třídě dojel David Novák z Otovic na stroji KTM 125 a třetí skončil Ivo Paleček z Olešnice na Kawasaki 250. Poslední podnik mistrovství Moravy byl důstojnou tečkou za sezónou 2011.

Zdroj: www.crossracing.cz

Fota: Miroslav Glacner

rozhovor

Marku, tobě se v posledním závodě Crossracing cupu 2011 na trati v Dlouhé Loučce dařilo. Přijel sis pro stříbro. Co předcházelo tvému úspěchu a jak probíhala tvá příprava na letošní sezónu?

Nejvíce se na úspěchu projevívaly tréninky, za kterými se neskrývá jen jízda na motocyklu, ale také fyzická kondice. Před závodem jsem byl trénovat na „domácí“ trati, což se projevilo na těchto závodech. Příprava probíhá celoročně. Po skončení motocrossové sezóny mi začínají hokejové zápasy v místní lize. Velký vliv má i posilovna, což je pro mě důležité, neboť udržet motorku celou jízdu v rukou není jednoduché. Pro přípravu by byl lepší trénink už v zimním čase v zahraničí, ale z finančních důvodů to bohužel nelze.

Můžeš našim čtenářům přiblížit průběh letošního seriálu? Na kterých tratích a v kterých městech jsi měl možnost letos závodit a jak hodnotíš úroveň jednotlivých tratí a také jezdců?

Všechny závody se jely na území Moravy, v Mohelnici, Přerově, Vranově u Brna, Dalečíně, Bělé u Jevíčka a v Dlouhé Loučce. Musím pochválit všechny pořadatele, tratě byly důkladně připravené a jelo se dobře, nejlépe snad na trati ve Vranově u Brna, kde

jsou suprové dlouhé skoky. Jak jde neustále kupředu úroveň techniky, tak i s jezdci je to úplně stejné a rok od roku se lepší.

Závodil jsi ve třídě Hobby MX2. Mohl bys pro laiky specifikovat tuto třídu, co vlastně znamená? Je třída vymezena i věkem, kdy můžeš postoupit do vyšší třídy?

V mé kategorii Hobby MX2 jedou jezdci buď na stroji o obsahu 125 ccm 2takt, nebo 250 ccm 4takt. Do této třídy obvykle přecházejí jezdci ze strojů o obsahu 85 ccm, a to ve 14 letech. Potom mohou v dané třídě zůstat až do věku 40 let, kdy se přestupuje do mladších veteránů, nebo mohou přestoupit do třídy MX1, kde jsou stroje s vyšším obsahem (většinou 250 ccm 2takt nebo 450 ccm 4takt). Zatím jsem o přestupu na silnější stroj moc nepřemýšlel, protože je stále v mém stylu jízdy co zdokonalovat a motocykl mi vyhovuje.

Závodíš se strojem Yamaha YZ250F, jak jsi s ním spokojen a na kterých strojích jsi měl možnost v minulosti závodit?

S motorkou jsem spokojen, mám ji třetím rokem, ale s tátou uvažujeme o koupi nového stroje. Když mi bylo asi 6 let, měl jsem Yamahu PW50, poté jsem přesedlal na Malagutti, s přestupem do silnější kubatury

jsem zvolil Kawasaki, u které jsem zůstal dlouhou dobu, a teď již čtvrtým rokem jezdím Yamahu, u které začala má kariéra.

Máš kolem sebe tým lidí, na které se můžeš vždy spolehnout?

Tým ani ne, ale jedinou osobou, na kterou je vždy spolehnouti, je táta, který zároveň plní role trenéra, sponzora i mechanika dohromady.

Jsou zapotřebí pro tvou přípravu a samotný seriál Crossracing cup 2011 - Mistrovství Moravy Quad & Side sponzoři? Pokud ano, je těžké v dnešní době sponzory shánět?

Největší podíl na sponzorství má samozřejmě táta, který se mnou tráví všechnen čas spojený s motorkou. Dalším sponzorem je Jiří Ondrák - Kovošrot Moravia, který mě sponzoruje již pár let, a také mě dotuje město Rýmařov. Tímto bych jim chtěl poděkovat, že mě v tomto sportu podporují.

Když se řekne Marek Dřevo a budoucnost, co se ti vybaví?

V první řadě chci dodělat školu a nadále se úspěšně věnovat závodění.

Jaké je tvé sportovní krédo?

Mé krédo? „Kdo nepadá, nezrychlí.“

Děkuji za rozhovor.

JiKo

P O Z V Á N K A**na 2. disciplínu Rýmařovského desetiboje 2012**

běh na 1000 m - pro kategorie muži A, B a ženy A

běh na 600 m - pro kategorie muži C a ženy B

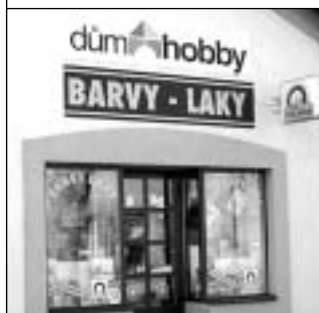
Místo konání: hřiště na Okružní ulici
(nad prádelnou Šopík)
Termín: pátek 7. října 2011
Čas: 16.30

Časový rozpis:
16.30 prezenze, úhrada poplatku
16.45 start mužů C
16.55 start žen B
17.05 start žen A
17.15 start mužů B
17.25 start mužů A

BARVY LAKY

Sokolovská 35, Rýmařov, tel.: 554 211 228

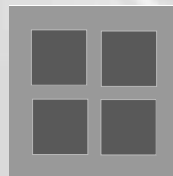
Akce: říjen
Dixol - sleva 5%

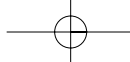
Otevřeno:
Po - Pá 8 - 12, 13 - 17
So 8 - 11

**Míchání barev,
poradenská činnost.**

- * **Plastová okna a dveře**
- * **Zasklívání balkonů**
- * **Zimní zahrady**

I-nova CZ, s. r. o.,
Harrachov 10,
Rýmařov
tel. 605 778 177
www.i-nova.cz

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Zaostřeno na zimní péči

Zimní servisní prohlídka za 99 Kč. Od 17. 10. do 30. 11. 2011.

Navštivte s Vaším vozem značky ŠKODA zimní servisní prohlídku a budete mít jistotu, že se na něj můžete v náročném zimním provozu spolehnout. V případě nalezení závady Vám pak nabídneme opravu za skutečně výhodné ceny. Nenechte si ujít také zvýhodněnou nabídku ŠKODA originálních dílů, příslušenství a pneumatik. Využít můžete také služby půjčovny zimního příslušenství a pneuservisu, včetně uskladnění sezonních kol. Další informace získáte na www.autocolordesign.cz.

ŠKODA Service®
ŠKODA Originální díly®
ŠKODA Originální příslušenství®

ŠKODA doporučuje
Castrol EDGE Professional

Váš autorizovaný servisní partner ŠKODA:

Auto color Design s.r.o.
Opavská 69
795 01 Rýmařov
Tel.: 554 230 722

Auto color Design s.r.o.
Staroměstská 3
792 01 Bruntál
Tel.: 554 715 103

www.autocolordesign.cz
servis.rym@autocolordesign.cz
servis.br@autocolordesign.cz

